

Izhaja vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih, ob 5 zjutraj, ob ponedeljkih ob 8 dopoldne.

Uredništvo: Ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadst. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu lista. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo in rokopi si se ne vračajo.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Štefan Godina. Lastnik konsorcij lista „Edinosti“ — Tisk tiskarne „Edinosti“, vpisane zadruge z omejenim poročstvom v Trstu, ulica Sv. Frančiška Asiškega št. 20.

Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Naročnina znaša: Za celo leto K 24.—
za pol leta 12.—
za tri mesece 6.—
za nedeljsko izdajo za celo leto 5-20
za pol leta 2-60

EDINOST

Glasilo političnega društva „Edinosti“ za Primorsko

„V edinosti je moč!“

Posredne številke „Edinosti“ se prodajajo po 6 vinarjev zastarele številke po 10 vinarjev.

Oglašni se računajo na milimetre v širokosti ene kolone

Cene: Oglašni trgovcev in obrtnikov mm po 10 vln.

Osmrtnice, zahvale, poslanice, oglašni denarnih zavodov mm po 20 vln.

Oglašni v tekstu lista do pet vrst K 5—

vsaka nadaljnja vrsta 2—

Mali oglašni po 4 vinarje beseda, najmanj pa 40 vinarjev.

Oglašje sprejema inšerati oddelček „Edinosti“. Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“. — Plača in toži se v Trstu.

Uprava in inšerati oddelček se nahajata v ulici Sv. Frančiška Asiškega št. 20. — Poštnehranični račun št. 841.652.

Po ministrskem sestanku v Opatiji.

Vmešavanje Italije v avstrijske notranje razmere.

Za Trst in laško vseučilišče v Trstu.

DUNAJ 18. (Izv.) Po skoraj petdnevni konferenci grofa Berchtolda in Di San Giuliana v Opatiji je bil danes izdan oficijelni komuniké, ki podaja nekatere podrobnosti, ki vzbujajo v dunajskih političnih krogih najživahnejše komentarje. Glede mednarodnih vprašanj, o katerih se je razpravljalo na sestanku obeh ministrstev, se komuniké ne razlikuje od predhodnih. Poudarja se pač v slovesnih besedah popoln sporazum in trdnost trozveze. Tem neobičajnejši pa je v komunikéju pasus, ki očitno ne spada na polje zunanje, temveč na

polje notranje avstrijske politike.

V komunikéju se namreč izrecno poudarja, da sta se ministra popolnoma sporazumela tudi v onih vprašanjih, ki se posebno tičejo odnosov med Avstrijo in Italijo. Ta pasus namiguje popolnoma jasno, da je v Opatiji bilo govora in pogajanj tudi o naših notranjih zadevah in da je avstroogrski minister zunanjih stvari, grof Berchtold, podal zagotovilo italijanskemu ministru in obljubo glede onih zahtev in pritožb, ki so pri avstrijskih Italijanih na dnevnem redu. Popolnoma jasno je razvidno iz tega odstavka v komunikéju, da je bila med žrtvami, ki jih je položil grof Berchtold na oltar zavezništva, tudi

italijanska fakulteta

in da je morda dal Di San Giuliano tudi zagotovilo, kako bo odšel avstrijski vladar štiti italijanske interese v Primorju.

Komuniké poudarja nadalje, da sta se morala oba državnika ozirati na javno mnenje, ki da s simpatijami spremlja intimitno odnose med obema vladama. — Ta naloga, ki jo komuniké pripisuje javnemu mnenju v obeh zveznih državah pa je naravnost — lažniva! Če bi namreč prevladovalo javno mnenje v Avstriji in prav tako tudi v Italiji, ter bi si resnično pridobili oni vpliv avstrijski narodi v avstrijski politiki, kakor ga jim prisojajo opatijski uradni komuniké, potem bi bilo pač več ko gotovo, da bi se grof Berchtold in markiz Di San Giuliano ne bila videla v Opatiji in bi grof Berchtold ne bil prišel v položaj, da bi prepustil italijanskemu državniku komando nad usodo avstrijskega Primorja. Značilno je namreč, da se komuniké ne upa govoriti o intimnih odnosih narodov v Avstriji in Italiji, temveč le o intimnosti vlad. Vlade pa so dandanes v modernih državah jako efermeren pojav.

Komuniké o sestanku v Opatiji torej le namiguje o tem, kar se je o posledicah tega sestanka pisalo tudi na našo slovensko in hrvaško kožo, zato pa tem odkriteje govori oficijelna informacija lista „Kölnischer Zeitung“, da je bilo vprašanje italijanske fakultete in pa tržaško vprašanje predmet opatijskih pogajanj. Nemški oficijozni list le poudarja, da ste te dve vprašanji napram velikim mednarodnim vprašanjem le podrejenega pomena, sicer pa da bi se le ob nekoliko dobre volje dale težave tržaškega in fakultetnega vprašanja prav lahko spravili s sveta.

Dunajski komentarji.

Današnji dunajski večerniki, ki priobčujejo današnji opatijski komuniké, so vendar nekoliko previdnejši. Sicer izražajo veselje na intimnem prijateljstvu med Avstrijo in Italijo, ki se je dokumentiralo zopet na opatijskem sestanku, vendar pa so nekateri toliko možati, da se vendar upajo kritično premotriti oni pasus komunikéja, ki govori o notranjih avstrijskih stvareh. Tako pripominja „Neue freie Presse“, da vzbujajo dojem, da je Avstrija dala svojo notranjo politiko napram svojim Italijanom v zastavo pri italijanskem kraljestvu. „Mi smo za italijansko univerzo, hočemo, da se napram Italijanom postopa z vso obzirnostjo, toda ne marali bi, da bi bilo to videti kot nekakara za naše dobre odnose s kako tujo državo, kar bi več škodovalo, kakor pa koristilo.“

Oficijelni komuniké.

OPATIJA 18. (Kor.) Protiobisk laškega zunanjšega ministra markiza Di San Giuliana svojemu tovarišu grofu Berchtoldu, ki se je vrnil te dni v Opatijo, je dal obema državnikom dobrodošlo prilozost, da sta se natančno in točno pogovorila o splošnem političnem položaju in o vprašanjih, ki se tičejo posebno razmerja Avstro-Ogrske napram Italiji. Ti pogovori so pokazali zopet popoln sporazum med grofom Berchtoldom in markizom Di San Giulianom in ono soglasje razgovor, ki je vedno pospeševalo interese obeh zaveznic in ki je veliko pripomoglo k mirni razsvetli zanesljivosti

vprašanj, ki so se pojavila povodom balkanske krize. Oba ministra sta spoznala zadovoljive uspehe te politike in sta sklenila v popolnem medsebojnem zupanju, da bodeta ostala sporazumno z Nemčijo v sedanjih političnih smeri in delala skupno na to, da se simpatije, ki jih je uživala intimna zveza obeh držav dosedaj v javnem mnenju, še pomnože in ojačijo.

Sredozemsko vprašanje. — Vtisk v Italiji.

OPATIJA 18. (Izv.) Od italijanske in avstrijske avtoritativne strani se je danes še enkrat poudarjalo, da v Opatiji ni bilo govora o kakih pogodbah glede Sredozemskega morja. Italijanski krogi poudarjajo, da je napravil opatijski komuniké vsepovsod zelo dober vtisk in da se sme smatrati res za manifestacijo solidarnosti med obema državama za dokaz, da ste Avstrija in Italija v vseh političnih vprašanjih, pa naj pride v bližnjih dneh na Balkanu, do česar hoče, popolnoma složni in edini.

„Corriere della Sera“ o komunikéju.

MILAN 18. (Izv.) Specijalni korespondent lista „Corriere della Sera“ brzojavlja svojemu listu: Uradni komuniké potrjuje, kar smo trdili mi o delikatnih problemih v avstrijsko-italijanskih odnosih. Komuniké poudarja, da so se v konferencah razpravljala tudi ona vprašanja, ki se tičejo ožjih in intimnejših stikov med Avstrijo in Italijo. Pasus, ki govori o simpatijah javnega mnenja, odkrito aludira na one težke probleme notranje politike obeh držav. Sestanek v Opatiji pa le tedaj doseže svoj popolni uspeh, kadar obe vladi tudi dosežeta, kar ste imeli pred očmi (italijansko fakulteto in popolno izročitev Primorja Italijanski nadvladi. — Pripr. ur.)

Avstriji — razvaline.

DUNAJ 18. (Izv.) Na opatijskem sestanku se je dosegel tudi sporazum glede avstrijske gospodarske interesne sfere v Mali Aziji. Ozemlje, ki se je določilo Avstriji, leži med vzhodno Cilicijo, kjer ima Nemčija svoje pristanišče in železniške koncesije, in Pamfilijo, ki je interesna sfera Italije. Ozemlje meri kakih 17.000 štirjaških kilometrov — velikost Zgornje in Srednje Stajerske — in je naseljeno povprečno s turškimi prebivalci; ob morju imajo večino Grki. Prebivalstvo šteje 150.000 duš. Pristanišči ste Alaja in Seliske. Glavno bogastvo dežele tvore gozdovi, prideluje se nekaj tobaka, južnega sadja in tudi nekaj kovin. V deželi je mnogo historičnih razvalin. Pred kratkim je odšla tjakaj posebna komisija c. kr. arheološkega zavoda v svrhu arheoloških in topografskih raziskovanj. Naši vladi so torej predvsem na srcu — razvaline.

Nemški glasovi o opatijskem sestanku. — Albanija rešila trozvezo. — Nemška sodba o francoskih glasovih.

KOLIN 18. (Kor.) „Kölnische Zeitung“ poroča iz Berolina: Ministrski sestanek v Opatiji se je zaključil. Udeležniki so imeli dovolj časa za razmotrivanje velikih in malih vprašanj, ki utrjujejo vedno bolj skupno delo Avstrije in Italije na Balkanu in ob Adriji in nas obenem uverjajo, da je bila v svrhu nadaljnjega skupnega dela Avstrije in Italije pogodina in nujna potreba, da se je ustanovila neodvisna Albanija, da se je ohranilo ravnotežje ob Adriji in da se se uredila trgovinska izhodišča ob Jadranskem morju. V očigled tem življenjskim vprašanjem zaostajajo tržaška vprašanja in laško vseučiliško vprašanje dale v ozadju. Z nekoliko dobre volje se bodo tudi ta vprašanja lahko rešila in spravila izpod nog. Prisrčne besede, s katerimi st. pozdravljala Dunaj in Rim sestanek ministrstev zaveznic držav so našle živa odmev v vsej Nemčiji. — Nato se peč. poročilo s prizadevanjem francoskih listov, ki hočejo na vsak način zasejati dvom o prisrčnih in odkritih odnosih med Dunajem in Rimom in nadaljuj tako-le: Spomnimo se na boji, ki ga je v dila pariška „Tempe“ proti ustanovitvi s mostojne in neodvisne Albanije. Ta neodvisna Albanija je velikemu delu francoskega časopisja trn v peti, ker je gotovo da je z zagotovljenjem življenjskega neodvisne Albanije izbit temelj politični nasprotstev in boj med Italijo in Avstrijo in izvit iz rok nasprotikov trozveze orožje in sredstvo izpodkopavati tla trozveze. Francoski časopisje skuša obdusi, da navidezno prisrčni odnosi med Italijo in Avstrijo niso taki, kakršne kaže na zunan, in zaneti obenem nezaupanje proti trozvezi posebno glede sporazumne pogodbenega delavnega načrta v Sre-

dozemskem morju. Toda s tem se ne da nič napraviti. Tak sporazum ne obstoja. Trozveza je defenzivna in v defenzivi strogo pazljiva. Ravno v zadnjih dneh se je pokazalo, da razmere v trozvezi niso ugodne za take agitatorične namene.

Po najvišjem pooblastilu.

RIM 18. (Izv.) „Messaggero“ poroča k opatijskemu ministrskemu sestanku: „Smatrati je, da je grof Berchtold vsak dan, da, vsako uro informiral cesarja o poteku konferenci z Di San Giulianom. Verjetno je tudi, da je grof Berchtold, preden je odšel v Opatijo, dobil od cesarja potrebna pooblastila tudi za ureditev onega vprašanja, ki se nanaša na Italijane v Avstriji. Zaključek logike je po vsem tem, da smo v Italiji upravičeni staviti velike nade v rezultate opatijskega sestanka za naše nacionalno stališče.“

Italijanska fakulteta v Trstu zagotovljena?

DUNAJ 18. (Izv.) V poučenih krogih se zatrjuje, da je grof Berchtold v popolnem sporazumu z najmerodajnejšimi faktori v državi podal Di San Giulianu zagotovilo glede aktuiranja italijanske fakultete v Trstu.

Zadnji razgovori.

OPATIJA 18. (Kor.) Danes dopoldne se je vršil zadnji razgovor med ministroma, katerega so se udeležili tudi vojvoda Avarnski, pl. Merey in sekcijski šef grof Forgach. Razgovor je trajal čez 2 uri. Nadaljeval se je popoldne. — Na današnji skupni obed, katerega sta se udeležila oba ministra in udeleženci konferenci, sta bila povabljeni tudi taški generalni konzul na Reki Caccia in taški generalni konzul v Trstu Lebrecht.

Di San Giuliano o uspehih sestanka.

OPATIJA 18. (Izv.) Preden se je odpeljal Di San Giuliano, je izjavil navzočim avstrijskim in italijanskim častnikom: „Uspehi sestanka so taki, da prinese vsestransko enak blagoslov za našo prijateljsko zvezo.“

Bethmann-Hollwegu.

Di San Giuliano in grof Berchtold

OPATIJA 18. (Izv.) Pred odhodom Di San Giuliana sta poslala ministra nemškemu državnomu kancelarju Bethmannu Hollwegu na Krf sledečo brzojavko: „V najnižjih razgovorih o vprašanjih, ki zanimajo nas vse, sta konstatirala ponovno popoln sporazum nazorov vseh treh zaveznic in Vam pošiljava ob zaključku sestanka z veseljem izraze odkritosrčnega prijateljstva. Markiz Di San Giuliano, grof Berchtold.“

Odhod Berchtolda.

OPATIJA 18. (Kor.) Grof Berchtold s soprogom, grof in grofica Forgach, grof Hoyos in legacijski tajnik Walterskirchen odpočijajo jutri zvečer na Dunaj. Poslanik Merey se odpelje v ponedeljek v Rim. — Grof Berchtold je obiskal tu člana gospodske zbornice barona Schwega.

Odhod Di San Giuliana iz Opatije.

OPATIJA 18. (Kor.) Markiz Di San Giuliano se je odpeljal danes popoldne ob 5 iz Opatije.

Pravaška obsodba S. L. S.

ZADER 18. (Izv.) Na otoku Rabu, kjer se sedaj mudi dr. Mile Starčević, se je zbralo več voditeljev stranke prava, ki so se posvetovale o strankinih stvareh. Ostro se je obsojala zveza med klerikalnim strankinim krilom in stranko Stjepana Radića. Izreklo se je obžalovanje, da Slovenska ljudska Stranka vedno očitneje podpira Frankovce in Radića, ki so v popolnem nasprotstvu z vsemi pravaškimi organizacijami.

Skupni vojni proračun.

DUNAJ 18. (Kor.) Skupni vojni proračun zakazuje v rednih potrebščinah 55 milijonov poviška, od teh 20 milijonov za izvedbo najnovejše obrambne reforme, 20 milijonov za izvedbo one iz leta 1912, 5 milijonov pa za druge poviške. Med drugimi so tudi izdatki za ustanovitev 5. armadnega inspektorata, za preureditev ojne telegrafske službe in zvišane potrebe za vojaške vaje in koncentracije. Za lažje služeče podčastnike je določeno 760.000 K. Izredne potrebščine izkazuje 95 milijonov kron poviška. Redne potrebščine vojne mornarice znašajo 76 milijonov, za nove dreadnoughte pa je določeno 426 milijonov, od teh za letos 60 milijonov. Novi dreadnoughti bodo imeli po 24.000 ton, bodo dolgi po 172 metrov in bodo imeli po 10 velikih 30.5 centimetrskih topov.

Novi poljski minister.

DUNAJ 18. (Izv.) Iz poljskih krogov poročajo: Prihodnji teden se sestane komisija poljskega državnozbornskega kluba, ki določi definitivno, ali naj bo novi poljski minister parlamentarec ali ne. Če se izreče za neparlamentarca, bo imenovan za ministra sedanji sekcijski načelnik Morawski.

Nova vojaška prisega.

DUNAJ 18. (Izv.) Vojno ministrstvo je izdalo nov tekst za prisego vojaških novincev. Izpremenil se je pasus, kjer se prisega zvestoba cesarju na vodi in na kopnem v besede: „na vodi, na kopnem in v zraku.“

Pogreb Adama grofa Goluchowskega.

LVOV 18. (Kor.) Pogreba deženega maršala Adama grofa Goluchowskega so se udeležili poleg sorodnikov kot zastopnik cesarja višji ceremonijski mojster grof Choloniewski, kot zastopnika vlade notranji minister baron Heindol in sekcijski šef Morawski, zastopnik namestnika podpredsednika namestništva vitez Grodzicki, dalje sekcijski šef vitez Galecki, zastopniki vseh civilnih in vojaških uradov, deželni odborniki, več članov gosposke zbornice, predstvo poljskega kluba in drugi. Truplo so odpeljali na centralno pokopališče, odkoder ga odpeljejo v Skalo in polože v rodbinski rakev.

Ureditve avstrijsko-ruske meje.

DUNAJ 18. (Izv.) Sem je prišel polkovnik ruskega generalnega štaba Senirasin v spremstvu več uradnikov ruskega zunanjšega ministrstva v svrhu zaključenj pogajanj glede ureditve avstrijsko ruske meje. Ruski polkovnik je bil večerj v spremstvu nekega avstrijskega častnika generalnega štaba pr avstrijskem zunanjem ministrstvu in se je do go časa razgovarjal s prvim sekcijskim šefom baronom Machio, ki se je vrnil iz Opatije.

Ustredni banka českých spořitelén.

PRAGA 18. (Izv.) Danes se je vršila tu generalna skupščina delničarjev „Osrednje banke českých hranilnice“, ki je bila zelo viharina. Kakor znano, je bilo že sklenjeno, da banka letos ne razdeli nikakih dividend. Predsednik komisije zaupnikov dr. Hohlweg je podal obširno poročilo o prekarne položaju banke. Izjavil je, da je banka zaradi nesrečnih spekulacij in nespretnosti in lahkomiselnosti uradnikov zašla v silno nevaren položaj, iz katerega izide le z največjo težavo. V Bukovini je banka investirala 17½ milijona. Denar pa ni šel v lesno trgovino, temveč za zgradbo luksurijsnih palač, v katerih so stanovali bančni funkcionarji in uradniki. Uradniki podružnice v Černovicah niso delali nikake bilance. Ko je prišel tja revizirat ravnatelj Kral, je dognal žalostni položaj in potem podal svoje poročilo upravnemu svetu. Tedanji višji ravnatelj Patek pa je to poročilo zadržal in tako upravni svet ni nikdar izvedel, kaj se godi v Bukovini, kjer je bila situacija naravnost katastrofalna in bi bila banka izgubila vse, če bi ne bila pomagala vlada. Tako izgubila je 1.120.000 K. — Član komisije dr. Cumua je izjavil, da je centralna banka lombardirala tuje pri njej deponirane papirje. Akcijska družba „Sicurities“ je bila popolnoma nesposobna in ni imela nikakih trgovskih uspehov. — Posl. Vanek je silno ostro kritiziral vodilne uradnike banke, ki so smatrali banko za predmet, iz katerega naj bi napravili sami zase čim največ denarja. — Prof. Jiráček je obtoževal lahkomiselnost, s katero se je ustanovila prekmorska banka „Bohemia“, ki je pasivna. Izjavil je, da dela od vseh podružnic uspešno le ona v Brnu, dunajska da dela z 2%, tržaška, Ivovska in černoška pa so pasivne. — Zborovanje je sprejelo celo vrsto reformatoričnih predlogov, med temi tudi znatno reduciranje uradništva pri filijalkah, ona v Černovicah pa se opusti popolnoma. Iz centrale se odpusti cela vrsta vodilnih uradnikov, zlasti se odpuste oni, ki so bili sodniki umirovljenega višjega ravnatelja Patka. Uradniki, ki so zakrivali škodo v Bukovini, se pozovejo na odgovor. Od upravnega sveta se zahteva, da se odreče vseh tanijem in dividend, ki si jih je razdelil. Za izpremembo bančnega statuta se skliče nov zbor dne 2. majnika t. l.

Wastanov mandati.

GRADEC 18. (Izv.) Na mesto posl. Wastiana, ki je odlozil svoj mandat v mariborskem mestnem volilnem okraju, bodo kandidirali nemški nacionalci znanega mariborskega nemškega voditelja, odvetnika dr. Mravлага, slovenskega odpadnika.

Velika srbska narodna skupščina.

BELGRAD 18. (Izv.) Kakor se zatrjuje v političnih krogih, bo velika narodna skupščina sklicana v začetku prihodnjega leta. Bavila se bo z revizijo ustave in sicer ureditvijo prestolonasledniškega vprašanja, ustanovitvijo zgornje zbornice, izpremembo sedanjega volilnega sistema in vprašanjem kvalificirane večine v narodni skupščini. Konservativci so za ustanovitev zgornje zbornice, protivijo pa se socialni

demokrati in tudi veliko članov vladne stranke, ki so za enozborniški princip. Velika narodna skupščina bo šela 332 poslancev.

Iz hidrografične službe.

DUNAJ 18. (Kor.) Ravatelj hidrografičnega urada kontreadmiral Edvard Körber je na lastno prošnjo vsled zdravstvenih ozirnov odstavljen in je imenovan na njegovo mesto linijski kapitan Viljem pl. Kesslitz.

Plačilo stotniku ogrske parlamentarne straže.

BUDIMPEŠTA 18. (Kor.) Stotnik ogrske parlamentarne straže bo imenovan povodom majnikovega napredovanja za majora in bo obenem prestavljen zopet k svojemu polku.

Črnogorski državni proračun.

CETINJE 18. (Kor.) Uradni list „Glas Črnogorca“ priobčuje zakon, glasom katerega ostane proračun dohodkov in izdatkov za l. 1913 veljaven tudi za april 1914.

Mir v Črnigori

CETINJE 18. (Kor.) Črnogorske čete so zasedle celo ozemlje rodov Hoti in Gruda. Prebivalci so razobesili na hišah bele zastave. Zasedenje se je izvršilo brez težkoč. Branili so se samo prebivalci v Trabučnu, kjer se je razvil kratek boj, v katerem so bili 4 Črnogorci laiko ranjeni. Močna črnogorska četa je zasedla vas in aretirala nekaj vstašev.

Odgovor na grško noto.

LONDON 18. (Kor.) „Reuterjev urad“ izve, da ne bo delala tripelententa glede predlaganih izprememb v osnutku odgovora na grško noto, ki jih je predlagala trozveza, nobenih ovir.

V balkanski vojni padli bolgarski častniki.

SOFIJA 18. (Izv.) Uradna statistika priobčuje število v obeh balkanskih vojnah padlih bolgarskih častnikov. Aktivnih je padlo 209, kar je 10% vsega častniškega zbora, in sicer 6 polkovnikov, 8 podpolkovnikov, 34 majorjev, 79 stotnikov, 47 nadporočnikov in 35 poročnikov. Rezervnih častnikov je padlo 313, ali 7.5%, in sicer 3 podpolkovniki, 5 majorjev, 9 stotnikov, 29 nadporočnikov in 267 poročnikov.

Ruski car obišče švedskega kralja.

LONDON 18. (Kor.) „Daily Telegraph“ poroča iz Stockholma, da obišče ruski car v jeseni švedskega kralja in kraljico.

Grška podpira izselence iz Vzhodne Tracije.

CARIGRAD 18. (Kor.) Grška vlada je dovolila grškim izselcem iz Vzhodne Tracije 50.000 frankov podpore. Do sevar se je vrnilo v Carigradu že nad 2500 izselencev.

Mehika in Zedinjene države. Vojna neizogibna?

Huerta se pogaja z vstaši.

LONDON 18. (Kor.) Glasom zadnjih poročil, ki so prišla iz Mehike in Huerta uvideli, da je mirna rešitev konflikta z Zedinjenimi državami nemogoča. V sled tega huerta končati mešansko vojno in se je začel pogajati z vstaši Huerta je obljubil vstašem soudeležbo pri vladi in upa, da bo dobil v vstaših dobre zaveznike v neizogibni vojni z Zedinjenimi državami.

Huerta hoče vojno.

WASHINGTON 18. (Kor.) Ameriška vlada je sporočila večerj po svojem zastopniku O'Shaunessiju Huerti, da odklanja vse nadaljne argumentacije. Odklonitev saluta bo imela najresnejše posledice. Huerta mora brezpogojno sprejeti vse prvotne zahteve kontreadmirala Mayo. Huerti ni dan noben rok. Kabinet je imel večerj tri ure dolgo sejo. — „New-Yorker Times“ poroča, da je hotel odgovoriti Huerta na zahtevo Wilsona z napovedjo vojne. Njegovi svetovci pa so zahtevali, da naj se uda. Huerta pa noče o tem ničesar slišati in trdi, da hoče varovati čast in ugled Mehike.

TAMPOCO 18. (Kor.) Ameriški transportni parnik „Hangkog“ je pripeljal sem 950 pomorskih vojakov.

Nemški grof Montgelas zasačen pri vltomu.

PARIZ 18. (Kor.) Policija je zasačila večerj zjutraj šest vltomilcev, ravno ko so izpraznili trgovino nekega zlatarja in odnesli za 400.000 raznih dragocenosti. Med aretiranci je tudi znani pustolovec in mednarodni vltomilec nemški grof Montgelas iz Berolina, katerega iščejo že delj časa španske, laške in agijske oblasti.

Potres.

DUNAJ 18. (Kor.) Seismografski aparati centralnega zavoda za meteorologijo in geodinamiko so zaznamovali danes zjutraj precej močan potres, katerega gnjilisce je odaljeno približno 75 km in je bržkone na Semerngu.

NAGYSZOMBAT 18. (Og. Kor.) Tu so čutili ob 6-10 zjutraj precej močan potres.

PODLISTKA:

„Nedeljsko pismo“ na II. str.

„Rdeči mlina“ na V. str.

Ali naj odidem zopet praznih rok?

Po dolgih trudoplnih bojih je dosegel vendar le hrvatski narod, da je postalo vprašanje reciprocitete zagrebskega vseučilišča le še vprašanje časa. Mi, ki smo bojevali ta boj z hrvatskim narodom ramo ob ramo, mi se gotovo veselimo uspeha Hrvatov. Avstrijska vladna ljubezen do nas pa je skrbela, da je našemu veselju prilila žolča, da se ne moremo s polnim srcem veseliti rešitve hrvatskega vseučiliškega vprašanja: ker mi naj odidem zopet praznih rok! Vlada je pripravljena dovoliti reciprociteto zagrebskega vseučilišča, ali samo za Dalmacijo in Istro, Slovenci pa ne smejo biti deležni dobrot njenega daru!

Kadar-koli in kjer-koli smo sklicevali shode za naše vseučilišče in pa reciprociteto zagrebske univerze. Naš ideal je bil, da dobi vsak jugoslovanski narod svoje vseučilišče; zadovoljni bi pa tudi bili, da bi imeli skupno z drugimi Jugoslavlani vseučilišče v Zagrebu, da bi naši sinovi imeli tam svojo univerzo. Pa še to skromno željo, nam je morala vlada uničiti. Da se težje občutimo vladni udarec ravno ob času, ko pripravljamo Malorusi prve temelje svojega vseučilišča, ko celo Lahi z vedno bolj realnimi argumenti sanjajo o svojem vseučilišču, ko že albanski dijak govorijo o škopetarski univerzi.

Danes, ko imamo pred očmi vladno namero se zaman vprašujemo: zakaj to? — Zaman iščemo vzrokov, ki naj bi pojasnili to vladno naredbo. — Samo za Dalmacijo in Istro! V Istri vendar ne žive samo Hrvati, tam vendar prebivajo tudi Italijani! Saj celo vladajo v deželi. Ali hoče mar avstrijska vlada ustvariti v Zagrebu laški provizorij? Njena modrost sicer nima dna, ali kaj takega vendar ne pripisujemo. Pa v Istri prebivajo tudi Slovenci. Kako to, da so ti naenkrat deležni vladne milosti, da se naenkrat vlada tako zavzemlje za istrske Slovence? Cisto odveč je milost v tem oziru; raje naj vlada konča krivico v Istri, raje naj za Slovence potrebnih šol in vse bo bolj cenilo njeno ljubezen. Pa se ne boji vlada, da bi istrski Slovenci, če bi njih sinovi zahajali na zagrebsko vseučilišče, utonili v hrvatskem morju? Samo za Dalmacijo in Istro! Avstrijski sodni uradnik ima dva sina. Eden je rojen v Istri, v slavni Rovinju, drugi v Goricki. Po vladni naredbi more eden obiskovati zagrebsko univerzo, drugi pa ne! Eden sme postati Hrvat, sme obiskovati »slabšo univerzo«, drugi tega ne sme. Vladna modrost je naravnost nebeška.

Kaj torej hoče doseči vlada s to naredbo? Ali so danaj visoki gospodje zopet privlekli na dan zapraseno geslo: deli in vladal boš. Če je to njih namera, naj raje pokopljajo čimprej to geslo, ker nedolžnosti ne zasejejo več med nas in Hrvate! Če pa misli vlada, da mora pokazati vsemu svetu, da nas sme brskirati, potem sprejemamo na znanje tudi to napoved. Ker, če smo po skupnem boju dosegli reciprociteto zagrebskega vseučilišča za Dalmacijo in Istro, jo dosežemo po daljšem skupnem boju prej ali slej tudi za nas.

Božji milini meljejo počasi, a gotovo, pravi prislovica; vladni meljejo počasi in negotovo, pravi resnica; in zato mislimo, da je še vedno čas, da tudi vladni nameri podstavimo nogo, da jo prisilimo, da tudi nam da to, kar nam gre, da ne odidem zopet praznih rok. Zato apeliramo na vso slovensko delegacijo, da se vsaj za to skupno korist združi v enotnem delu, da z resno voljo in vročim bojem pribori tudi Slovincem ugodnosti reciprocitete zagrebske univerze. Zakaj ne bi naši sinovi, mesto trikrat bolj malomestnega Gradca, smeli obiskovati Zagreba? Zakaj bi morali mi od zibel do groba srkati le švabsko kulturo? Zakaj ne bi smeli tudi neistrski Slovenci spoznavati hrvatsko-srbske kulture?

V nameri vlade je kos našega, pa tudi kos hrvatskega ponižanja. Drugi si smejo svobodno voliti mesto svojega vseučilišnega študija, istrski Slovinci sme obiskovati zagrebsko vseučilišče, Belokranjec ki je najbližji Hrvatski, tega ne sme. Narod slovenski itak že do skrajnosti radeljen v razne pokrajine, mora pretrpeti še to Pro-

krustovo operacijo. Kakor da bi že ne bilo dovolj deželnih mej med Slovenci, hoče vlada ustvariti še najkonfuznejšo kulturno mejo. Določba: Če za Dalmacijo in Istro ni tako brezpomembna kakor izgleda na prvi pogled; nasprotno: zahteva odločnega slovenskega protesta. Gospodje poslanci iz Slovenskega kluba so dolžni ne le svojemu narodu, temveč prav posebno svojemu stališču, da je hrvatski in slovenski narod en narod, da z vso silo nastopijo proti odredbi vlade, ustvarjajoči nov separatizem. Upamo, da ne nosimo sov v Atene, ko apeliramo v tem slučaju na Slovenski klub, temveč pričakujemo, da bo omenjeni klub v tem slučaju varoval svoje strankarsko stališče.

Vladna odredba pa pomenja tudi hrvatsko ponižanje. Hrvati se niso borili za reciprociteto le radi tega, da dobe tudi njih sinovi iz Istre in Dalmacije svoje kulturno središče, temveč v prvi vrsti radi tega, da avstrijska vlada prizna zagrebski univerzi enakovrednost z avstrijskimi, da prizna zagrebski univerzi to, kar ji gre po njenih profesorjih, po njenem znanstvenem stališču. Če pa pravi vlada, da smejo obiskovati zagrebsko vseučilišče le Hrvati in Srbi, ali ne tiči v tem tudi skrivna trditve, da je le za te dve ljudi dobra hrvatska univerza, da pa za druge ni. Ali more taka odredba v resnici odpraviti govorico o manjvrednosti zagrebske univerze? Ne le naša stvar, tudi hrvatska stvar je teptana od vlade. Naša in hrvatska zahteva je: popolna reciprociteta, ne pa samo reciprociteta za nekaj ljudi.

Ves jugoslovanski avstrijski jug mora biti proti tej vladni nameri in nastopiti proti tako enostranski rešitvi zagrebske reciprocitete! Dovolj smo že trpeli pod enostranskimi odredbami vlade in zadnji čas je, da odmaknemo svoj hrbet pred ponovnimi udarci. — Zato jugoslovanski poslanci čuvajte, da domovina ne bo trpela škode!

Dnevne vesti.

Turško posojilo v Franciji. Turški ministrski predsednik je v Parizu sklenjeno pogodbo glede najetja 500 milijonskega posojila na Francoskem že odobril in naročil Džavid beju in otomanski banki, naj pogodbo nemudoma podpiseta. Takoj po sestavi proračuna, kar bo trajalo še par dni, se prično gospodarska pogajanja z Nemčijo. Nemško poslaništvo v Carigradu je že dobilo od Porte posebno noto, v kateri predlaga Turčija podajanje turško-nemške trgovinske pogodbe za eno leto.

Konkordat Srbije z Vatikanom. Srbski poslanik v Parizu, dr. Vesnić, se nahaja že par dni v Rimu, da definitivno konča pogajanja srbske vlade z Vatikanom glede ureditve razmerja katoliških cerkev in katoličanov v Srbiji. Ta dogovor, ki zasluži ime konkordat, je važen tudi glede na razmerje Srbije do monarhije, ker se je Srbija že ponovno pritožila pri dunajski vladi radi protežiranja katoliške vere v Bosni na škodo pravoslavja in je pričakovati, da se po sklenitvi konkordata med Srbijo in Vatikanom, uredi tudi to vprašanje.

Avstrija v Mali Aziji. Na sestanku v Opatiji, se je, kakor smo že poročali, razpravljalo tudi o gospodarskih aspiracijah monarhije v Mali Aziji. Te aspiracije se nanašajo na provinco Adalijo v zapadni Ciliciji, kjer je v pospeševanje avstrijskih gospodarskih in trgovinskih teženj tudi že ustanovljen avstrijski konzulat. Avstrijski trgovci se potegujejo zlasti za rudniške koncesije in bi eventualno tudi konkurirali pri gradnji železnice.

Francoska vojska mislija za Grško. Francoski general de Villaret, ki je bil imenovan za nasledek generala Eydouxa v poveljstvo francoske vojske misije na Grškem je že odpoval v Pireji.

Domuče vesti.

K pogrebu pok. Tomaža vit. Cossovicha. K večeršnjemu tozadevnemu poročilu nam je dodati, da se je za »Jadransko banko« razun dr. Gregorinca udeležil pogreba pok. Tomaža vit. Cossovicha upravni svet iste banke korporativno z

ravnateljstvom ter da sta bila položena med drugimi na krsto venca z napisom: »Svojemu zaslužnemu podpredsedniku — Jadranska banka« in »Neumornemu drugu — upravnemu svetniku Jadranske banke«. Nadalje je bilo opaziti med udeleženci pogreba tudi predsednika trgovske zbornice viteza Scaramanga.

Imenovanja. Za finančne konceptiste so imenovani finančni konceptni praktikanti Josip Satler, dr. Karel Illersberg, Mihael Buzolić in dr. Avrel Viezzoli; za računске asistente so imenovani prov. asistent Alojz Castellani in praktikantje Emil Ferlesch, Andrej Dapingente in Renat Zlobec; za davčne asistente so imenovani praktikantje Ivan Dujanić, Josip Funderle in Josip Zuliani.

Kakor čujemo, se bo vršil proti koncu tekočega meseca občni zbor »Dramatičnega društva«. V zadnjem času je bilo čitati po izvrženem časopisu marsikatero umestne in neumestne pripombe. Če sodimo po vsem tem, bo ta občni zbor res zanimiv in to tembolj, ker menda vendar smemo pričakovati, da bodo navzoči gospodje, ki so doslej prenašali svojo nezadovoljnost po zunanjih listih. Saj bodo tu imeli priliko, da na pristojnem mestu povzdignejo svoj glas proti vsem onim neumnostim, ki so se po njihovih zatrilih godile tekom pravkar minule sezone, posebno pa da pošteno okrtajo naše zanikrne voditelje, ki so — seveda zopet po mnenju onih gospodov — krivi, da je naše gledališče že tako blizu propada, da menda prihodnje sezone sploh ne bo več. Da se gospodje, ki so tako prebrisani in globokovidni, da vidijo naravnost v dno duše in — žepe vsakogar, kar najgotovješe udeležijo občnega zbora, je več ko gotovo, saj so tudi prav tako gotovo člani »Dramatičnega društva« in je njihova dolžnost, da na občnem zboru store vse, da se obvaruje ne samo ugled, temveč naravnost obstoj društva in našega gledališča. Ker smo bili vedno prijatelji temeljitih, duhovitih razprav, upamo, da nam podajo gospodje vsaj na občnem zboru tisti užitek, ki ga po njihovem mnenju niso dajale občinstvu predstave pravkar potekle sezone!

Mestni občinski svet ima sejo v torek, dne 21. aprila, točno ob 7.30 zvečer. Dnevni red: 1.) Čitanje zapisnika zadnje seje. 2.) Naznanila. 3.) Predložitev računskega zaključka občinske uprave za leto 1911. 4.) Isto za leto 1912. 5.) Absolutorij občinskemu blaginštvu za leto 1911. 6.) Isto za leto 1912. 7.) Odstopitev zemljišča za zgradbo novega poslopja za c. k. trgovinsko in navtično akademijo. 8.) Volitev treh članov v kuratorij zavoda za mala stanovanja. 9.) Sistematiziranje voditeljskega mesta za ljudsko šolo pri Sv. Vidu.

POZOR NA CVETLIČNI DAN! Včeraj so se po Trstu prodajale cvetlice »za sirote«. Od laške strani nam pa zatrjujejo, da se vrši to za »L'Écho Nazionale«. Preje omenjen naslov se je dal pridrediti le zato, da se zbere večja svota. — Ker bodo tudi danes dame prodajale cvetke v ta namen, prosimo naše somišljenike, naj prijazno odklanjajo cvetke.

Ali je to tudi v redarskih predpisih. Glede na vest pod tem naslovom v včerajšnji številki, naj pripomnim, da naš večerajši apel na vodja belvederske policijske postaje ni bil namenjen na pravi naslov, kajti dotični stražnik št. 697, ki je na tako grdn način žalil naš narod, ne pripada belvederski policijski postaji oziroma nadzorništvu, temveč onemu na južnem kolodvoru.

Pa so res neprevidni! Berchtold in Di San Giuliano sta bila zelo neprevidna, da sta določila sestanek v Opatiji, ne da bi se bila prej posvetovala z uredništvom tržaškega »Governa«! To vendar ne gre, da se gospoda na Goldonijevem trgu tako bagatelizira! Tudi bi se sestanek ne vršil na hrvatskih tleh, ko bi se bili posvetovali s »Piccolom«. Izbrala bi se bila nevtralna tla, kjer se ne vrši boj med italijanstvom in slovanstvom, čemur bi se bilo prav lahko ugodilo sedaj, ko je zrakoplovstvo že tako razvito! Res škoda, da se ti visoki ljudje ne informirajo, preden kaj ukrepejo!

Popravljamo. V vesti »Preko preprečenih dokumentov gremo mi k življenju« v več-

erajšnji številki naj se čita ime »Rudolf Hering« namesto »Rudolf Hering« in v predzadnji vrsti: »pa naj tudi stavijo v kontribucijo (namesto »kontribucijo«) vse svoje Di San Giuliane«.

Tržaška posojilnica in hranilnica opozarja p. n. gg. zadržnike na svoj redni občni zbor, ki se bo vršil danes ob 10 popoldne v »Narodnem domu«.

Tobakarna, zvezana z loterijo, v ulici Sv. Marka št. 46 v Trstu se odda dražbenim potom. Eventualne pismene ponudbe do 28. aprila ob 10 popoldne finančnemu inspektoratu v Trstu.

Ženski Otelo» pri Sv. Ivanu. Danes, v nedeljo, priredi podružnica CMD v »Narodnem domu« pri Sv. Ivanu, predstavo »Ženski Otelo«, igrokaz v treh dejanjih. Odbor se nadeja velike udeležbe p. n. občinstva, posebno ker je vstopnina tako nizka, da jo lahko utрпи vsakdo. Začetek točno ob 5.30 popoldne. Vstopnina 40 vin., sedeži po 20 vin. — Po predstavi plesni venček, h kateremu igra iz prijaznosti vrldski orkester.

Danes, v nedeljo, 19. t. m. popoldne se vrši pri Sv. Jakobu v telovadnici C. M. šole otroška predstava s prizori in deklaracijami, ki jo priredijo gojenci otroškega vrta z zelo obširnimi sporedom. — Iz prijaznosti svira pri predstavi mandolinistična skupina »Viktor Parma«. — Šentjakobčani! Pridite k tej predstavi ter pripomorete do čim večjega dobička podružnici CMD pri Sv. Jakobu!

Cemu ogorčenje in hrup?! Italijani so čudni ljudje: čudna sta jim narav in temperament in čudno jim je razumevanje in tolmačenje najenostavnejših stvari. Ali poskakujejo od veselja in se bahajo radi stvari, ki bi se zdele drugod smešne, ali pa hrupje in se penijo od jeze radi kakega dogodka, ki bi ga smatrali drugod kakor nekaj samo ob sebi umiljivega. Tako gori sedaj v vseh strelah in švigajo strele ogorčenja iz vseh oblakov po Italiji radi govora župana volosko-opatijskega dr. Stangerja v pozdrav italijanskemu ministru Di San Giuliano. Radi stvari torej, ki je tako samo ob sebi umiljiva, kakor je samo ob sebi umiljivo, da v italijanskem parlamentu — italijanski govorci. Ali za božjo voljo: če to ni najnaravnejša stvar pod soncem, da načelnik hrvatske občine hrvatski pozdravlja goste, potem bi bilo naravno le to, da bi vse stvari, vse običaje in vse dosedaj in povsodi veljavne pojme — postavili na glavo! Denimo, da bi srbski ministrski predsednik Pašić obiskal Rim in da bi se mu tamonjši sindako prišel pokloniti — v kakem jeziku bi pozdravil gosta? Menda italijanski. A noben Srb bi se ne izpodtakal na tem in noben pameten človek ne bi iskal v tem kake nedopustnosti, ali nekorektnosti, ali celo demonstracije. V katerem jeziku pozdravlja tržaški župan goste? Jemlje li morda obzira na slovensko tretjino slovenskega prebivalstva? Ti ljubi Italijani pa so sedaj ogorčeni, ker je župan hrvatske občine, ki šteje le par priseljenih Italijanov, nagovoril Di San Giuliano hrvatski! Res čudni ljudje to in s čudnimi zahtevami! Morda pa tolika jeza in ogorčenje ni le radi hrvatskega govora, ampak tudi vsled grenkega presenečenja, da ona občina — ni italijanska in da ni med tistimi, ki čakajo — na odrešenje! Saj trdi »Secolo« se v svoji številki od 15. t. m., da je Opatija »etično italijanska zemlja«. Če so v Italiji tako slabo informirani, potem pa naj bi javnost Italije obrnila svojo jezo proti njim, ki je vedno lažejo in jo sleparijo s krikom o »provincie italiane«. Na tem ni kriv župan dr. Stanger in tudi ni kriva hrvatska in slovenska javnost, da so v Italiji tako slabo informirani o resničnih narodnostnih razmerah v teh pokrajinah. In v Italiji naj bodo le še pripravljeni na presenečenja, s čemer pa ni rečeno, da bodo imeli opravičenega razloga za jezo in ogorčenje. Če kaj ni italijansko, nu — ni italijansko!!

Svetokriški ribiči - živi in zdravi. Vsled koraka, ki sta ga prednočnim napravila dr. poslanec dr. Rybář in občinski svetovalec dr. Pertot pri predsedniku pomorske vlade, dvornemu svetniku Dellesu, je pristaniška oblast res se tekot

prednočne noči poslala svoj parnik »Audax« pod poveljstvom prisaniškega poročnika, kapitana Oskarja C. musa, da poišče izgubljene ribiške barke. In res se je temu parniku posrečilo podjetje: že ko je parnik »Audax« plul mimo »Zgobkega rtiča«, je srečal eno izgubljenih svetokriških ribiških bark, ki se je vračala proti domu. V grškeškem pristanišču je pa parnik našel še osem drugih svetokriških ribiških bark, ki so se bile zatekle tja za časa viharja minole srede zvečer. Še pred prihodom »Audaxa« v grškeško luko, sta pa dve drugi svetokriški barki odpluli mimo Barbarskega otoka proti domu. Govorilo se je le o sedmih izgubljenih ribiških barkah iz Sv. Križa, a »Audax« jih je našel na ta način enajst. Pristanišni poročnik, kapitan Camus, je pa našemu poročevalcu povedal, da je poleg rečenih svetokriških, našel v grškeški luki še več drugih ladij iz Kopra in iz Izole.

Krvav pretep na parniku. Predvečerašnjim je priplul v našo luko iz New Schieda in z Malte avstrijski parnik »Lapad«, pod poveljstvom kapitana Svilcassija s tovorom premoga, ter se je zasidral ob obrežju V. pri Sv. Andreju. Posadka parnika je deloma sestavljena iz Arabcev in deloma iz Špancev. Včeraj zjutraj je med mostvom parnika nastal prepri, ki se je kmalu izpremenil v splošni pretep. Oboroženi z noži so se vrgli eni proti drugim in v kratkem so bili trije ranjeni, in sicer Abdalrah Said, Masen Said in Ali Ahmed, vsi trije Arabci. Prva dva nista tako težko ranjena, kakor poslednji, ki ga je zdravnik zdravniške postaje dal prepeljati v mestno bolnišnico. Vse tri je pa ranil neki Španec, ki je bil aretiran le potem, ko je na njegovo zahtevo posredoval španski konzul.

Samoumorilni poizkus. 24letna gospodična Kornelija Conighi, hči trgovca Richarda Conighi, stanujočega v ulici di Torre bianca št. 22, je že del časa bolehal. Včeraj popoldne si je pa nesrečnica v obupu izstrelila kroglo iz revolverja v srce. Njeni domači so takoj pozvali na pomoč zdravniško postajo, odkoder je prihitel zdravnik, ki je nudil nesrečnici najnujnejšo pomoč in jo dal potem odpeljati v mestno bolnišnico. Tu so pa zdravniki konstatirali, da je bilo ranjeno srce, nakaš so jo zdravnik dr. Oliani, Danelon, Ferra in Mayer takoj operirali: odprli so ji prsi in je zašili srce. — Seveda je stanje nesrečnice še vedno smrtonosno.

Barkovljan, ki dela sramoto svojim sovaščanom. Pisalo se je že večkrat o dr. tinskih in sleparijskih podjetjih onega 40letnega pomorskega kurjača Ivana Martelanca, doma iz Barkoveji, ki je menda mednarodni žepni tat: nekaj angleški »pick-pocket«. Aretiran in obsojen je bil že večkrat v Italiji, v Švici in v Franciji. Dne 26. novembra l. l. je bil Martelanc aretiran v Novari, kjer se je izdal za političnega izgnanca, katerega preganjajo avstrijske oblasti radi njegovega iredentističnega mišljenja. S to lažjo je tudi v mnogih drugih italijanskih mestih izmolzel precejšnje svote iz raznih neodrešenec, ki so mu slepo verjeli. Dne 30. decembra l. l. je bil aretiran v Ronkahi, a dne 17. marca t. l. v Rimu. — Pred malo dnevi je pa zloglasni Martelanc — žal, da nosi to ime — prišel v Koper in tam ukradel uradniku ukrajnega glavarstva Mateju Zucco 1120 kron denarja. A ni imel sreče, ker je bil malo ur pozneje aretiran in so pri njem našli še ves ukradeni denar.

Zopet tatvina na škodo »Delavske konsumne zadruge« (Cooperative operaie). Mihael Humer, vodja skladišča »Delavske konsumne zadruge« v ul. F. Cappello št. 12, je prednočnim prijavi policiji, da je bila po neznanih tatovih ukradena iz mesnice, nahajajoče se v rečni hiši, precejšnja množina mesa, v skupni vrednosti 50 kron. Funkcionarji so se takoj podali na lice mesta in so tam takoj dognali, da je ono meso odnesel uslužbenec mesnice Brunon Davi, katerega so tudi kmalu potem aretirali. Izvedeli so pa tudi, da je Davi ukradeni meso hranil v neki mesnici v ulici del Bosco. Kakor skrivaj na tej tatvini je bil aretiran tudi neki drug uslužbenec iste mesnice, imenoma Gvidon Nauti. Policija je pa ob tej priliki izvedela, da je bilo tekom zadnjih treh mesecev ukradeni v isti mesnici za 1500 kron mesa.

Ta nemška pošta se zelo veseli nad nemško-italijansko zmago v Gorici. Skrbijo je, da se ne bi njeni Tevtoni užijeli nad Italijani, ker so ti-le v Trstu nabili dva nemška potujoča dijaka. Čuj, Primož, kako se ta listič zvija: Merodajni italijanski gospodje so mu izjavili, da je šlo tu za nesporazumljenje. Italijanski mladeniči, ki so nemške dijake od zadaj napadli, so namreč sklepali iz rečenih dijaških čepic, da so to — slovenski Sokoli! To govori cele knjige. Ta list, ki na drugem mestu uka veselja, da sta se končno združila dva najkulturnejša naroda, nemški in italijanski, ta list opravičuje tolovajstvo, češ: zmotili so se! Torej, če bi bila dotična dva Nemca res Slovenci, bi bil zavratni napad popolnoma opravičljiv in še morda hvale vreden! In kako spričevalo dajejo »merodajni« italijanski gospodje svojim mladeničem?! Tem osličem, ki niti ne znajo razločevati nemške in slovenske govorice!

Primož, ljubi Primož, kaj praviš k temu? Jaz ne najdem besed. Res, združili so se, in vredni so drug drugega. Če pomislim, da moram živeti med takimi ljudmi, potem te skoraj zavidam v tvoji temni Kalabriji.

Pozdravljam te

tvoj stari

Mikula Letič.

PODLISTEK.

Nedeljsko pismo.

Dragi Primož!

Hvala ti za pismo! Verujem ti, da rad čitaš moja pisma, toda tudi tvoje vesti so mi dragocene. Človek si pri njih lahko kaj misli. Torej tam doli v srečni Kalabriji zbirajo denar za »povzdigo italijanstva«. Hm, čuden namen. Čudim se le tvoji najivnosti, da veruješ kaj takega. Primož, Primož, ti greš navzdol! Kje je tvoja nekdanja brihtna glavica? Res je, da, kdor je prišel med volkove, mora tultiti z njimi. Toda, sodeč po tvojem tuljenju, morajo biti kalabreški volkovi že pravi — biki. Oprosti mi to malo drzno šalo, in prosim te, odpši mi takoj, ako si se že toliko pokalabrežil, da znaš od zadaj zabadati. Potem bom namreč opustil take šale. Vrniva se k tvoji zbirki za »povzdigo italijanstva«. Veš, si boš mislil, gulaž je sicer čudno sredstvo za povzdigo narodnega čuta, vendar pa prizna vsakdo rad, da dober gulaž spravlja človeka v dobro voljo in dobra volja je podlaga narodne zavednosti. Kajti le ljudje, ki imajo slabo voljo, postajajo renegati. Lepo, lepo, Primož, toda poslušaj! Dotični gulaž je namenjen slovenskim in hrvatskim želoncem! Sedaj bi rad videl tvoj obraz. Kaj

praviš k temu, Primož? Ne razumeš me; to vem. Sam Plato me ne bi razumel, če bi par mesecev prebival v Kalabriji. Evo, razjasnim ti stvar:

Pisal sem ti zadnjič o goriskem političnem loncu. Tak lonec imajo Italijani tudi v Istri. Potrkali so skrivaj na lonec in takoj so zatrobili s sedmimi trobentami, da so istrski Italijani zelo muzikalni, to se pravi z drugimi besedami, da je tudi istrski lonec razbit in potrebuje žice. Italijani so v veliki zadregi. Kdo naj jim poveže lonce? Nemcev v Istri ni (čudno, kaj, Primož?), puljska blagajna je zaprta, ne preostaja drugega, nego da pomagajo mili bratci od onkraj morja. Zanimivo to? V Kalabriji, ki bi sama najbolj potrebovala, da bi enkrat vsa Evropa kaj pošteno zbirala zanj, v tej srečni Kalabriji zbirajo denar, da plačujejo gulaže istrskim Hrvatom in Slovincem za »povzdigo italijanstva«!

Kaj praviš k temu, Primož? V duhu te vidim, kako ti mogočen sklep širi prsi: protestirati in agitirati hočeš proti tej zbirki. Tega ni treba, dragi Primož. Nasprotno, priporočaj vsakomur, naj kolikor more da za »povzdigo italijanstva«. Naj spoznajo enkrat onkraj morja, da naš Istran, katerega oni imenujejo tako radi barbarja, dobro ve, kaj je dolžan svoji časti, in da proti naši moči ne pomagajo italijanske lire, tudi če jih pošljejo na milijone! —

Ali si že vprašal, dragi Primož, zakaj midva v najini korespondenci tako rada govoriva o Italijanih. Meni se to zdi popolnoma naravno. Živiva oba v krajih, kjer najbolj cvete italijanska kultura: ti v Kalabriji, jaz pa v Trstu. Ta kultura se venomer tako sveti, da se jej ne moreva niti za hip izogniti. Povem ti zatorej še par italijanski reči. Te dni je bil v Opatiji kaj važen sestanek. Naš minister za zunanje stvari, grof Berchtold, se je tu sestel z italijanskim takim ministrom, markežom Di San Giulianom. V svoji kalabreški logiki se boš takoj vprašal: če sta oba ta moža zunanja ministra, zakaj pa se nista sestala kje zunaj? Popolnoma prav imaš, Primož, toda ministra sta na to dobro mislila. Zato ravno sta prišla v Opatijo. Opatija je namreč hrvatska občina, in sodeč po naši politiki, slovanski kraji ne spadajo k Avstriji!

Gotovo si radoveden, kaj sta ta dva moža govorila med seboj? In nu, pogovarjala sta se najprej o svojih ženah, potem o svojih otrocih in končno o svojem skupnem otroku — Albaniji. Toda nisem ti hotel razkladati njunih tajnih pogovorov; kajti teh ne sme nihče izvedeti. Povem ti nekaj drugega:

Ko je prišel Di San Giuliano v Volosko pri Opatiji, ga je pozdravil voloski župan, dr. Stanger, v hrvatskem jeziku. Pomisli, pozdraviti italijanskega ministra v hrvatskem jeziku! Vsemu svetu, ki logično

misli — tukajšnji italijanski listi so torej izvzeti — se je zdelo to samo ob sebi umevno. Tudi jaz ti tega ne bi poudarjal, če ne bi pomenjal ta dogodek malo klopoto nam Slovincem. Nekje na Kranjskem leži slovensko mesto, ki ga že narodna pesem imenuje »dolga vas«. Župan v tej vasi je dober Slovenec. Zdači se je prihodilo, da se je v tem mestu menjala garnizija, prišel je nov polk iz Češkega. Svest si svoje dolžnosti, je šel naš slovenski župan nasproti ter ga pozdravil v — nemškem jeziku!

Kaj praviš k temu, Primož? Na eni strani hrvatski župan, tuji minister in hrvatski pozdrav, na drugi strani pa dober Slovenec, župan slovenske vasi, ki nemško nagovori naše vojake. Ali ni to klopota? Jutri se popeljem v Kranj prisluškovat, ako se Prešeren še obrača v grobu. —

Tu v Trstu imamo sedaj nov nemški list, ki hoče biti nekaka tedenska pošta. Njegov urednik je moral prej mnogo let sedeti na galeriji našega parlamenta. Zakaj, toliko psovsk nisem čital še v nobenem listu. Razume se, da so vse te psovke naslovljene na Slovence. Ne bom ti jih našteval, označi naj ti jih sledeči slučaj: Imam prijatelja, ki je grozno lahkoveren. Vse nemške psovke smatra za resnične in ker se čuti Slovenca, hodi sedaj vsak dan k spovedi prosit boga odpustanja za grehe, katere čita v »tedenski pošti«!

Kaj praviš k temu, Primož?

Aretacije. 36letni težak Anton Veljak, doma iz Buzeta, izgnan iz Trsta, stanujoč v Trstu v ul. di Riborgo št. 35, je bil prednočnim aretiran zaradi kršenja izdane. Ko je bil aretiran, je pa se žalil redarja. — 42letni dninar Alojzij Vekjet, stanujoč v ulici Montecucco št. 11, je bil prednočnim aretiran, ker se je vmešaval v posel redarjev, ko so aretirali gori imenovanega Veljaka.

Kdo je ukradel. Na šetališču pri Sv. Andreju je bil včeraj aretiran 22letni Stefan Antonia, doma iz Trsta in stanujoč v ulici Chizza št. 14, ker je Tulliju D' Alvisu ukradel kolo, ki ga je D' Alvis shranil pri vrtarju hiše št. 23 na Belvederu, kjer stanuje. Ko je bil aretiran, je Stefan imel pri sebi ukraden kolo, v žepu pa vetrih.

Tatvina na parniku. Iz neke kajute na parniku »Sirena«, ki je zaseden pred hangarjem št. 71 v novi prosti luki pri Sv. Andreju, so neznanizmi prednočnim ukradli 250 kron denarja.

Književnost in umetnost.

Koncert ge. Costaperaria A. Trosta sinoči v »Nar. domu« je bil za naše občinstvo neka izredna. Pač pa smo čuli tu pa tam posamezne umetnike, ali ti so došli iz tujine; ta dva sta pa vzrastle iz naših tal in oba sta dovršena umetnika. O njiju vrlinah izpr govori se poseben strokovnjak, kakor tudi o izvajanju posameznih točk. Vzlic zelo neugodnemu vremenu in vzlic strogo resnemu značaju programa je posejeto večer mnogo glasbo ljubečega občinstva. Sledilo je izvajenjem posameznih točk z največjim razumevanjem ter ni štedilo s šumnim aplavzom. Zdi se nam, da je Trost dosegel višek v skladbah Suka in Chopina, ga. Costaperaria pa v Branisu in Loewiju, a je morala vsled navdušenega odobravanja dodati par srčkanih pesmic. Istotako gosp. Trost na koncu programa. Želeli je, da bi se taki koncerti večkrat prirejali, ker se žnjimi občinstvo glasbeno vzgoja. Bit je lep večer, poln umetniškega užika. Občinstvo je zapuščalo dvorano v vznešenem zadovoljstvu.

Tržaška sokolska župa.

Odborova seja Tržaške sokolske župe se vrši v nedeljo, dne 19. t. m. ob poldesetih dopoldne v vaditeljski sobi Sokola v Trstu. Dnevni red zelo važen. Pridite polnoštevilno. Starosta.

Letošnji javni nastopi:

Župni zlet dne 12. julija.

Društveni nastopi:

Na Opčinah dne 1. junija;
pri Sv. Jakobu dne 7. junija;
v Komnu dne 14. junija;
v Mavhinjah dne 28. junija;
na Proseku dne 28. junija;
v Divači prvi dni junija;
v Sežani dne 24. maja;
na Vrđeli dne 6. septembra.

Narodna delavska organizacija.

Shod za šentjakobsko delavstvo bo danes, dne 19. t. m., ob 10 dopoldne v dvorani »Delavskega kons. društva« pri Sv. Jakobu z dnevnim redom: 1) Zadeve šentjakobske podružnice in novi odbor deželne organizacije.

Izjavljamo, da današnji shod pri Sv. Jakobu ni sklical odbor naše šentjakobske podružnice, marveč odbor deželne organizacije.

Vesti iz Goriške.

Nemci v goriškem mestnem svetu.

Odločni nastop Slovencev pri goriških občinskih volitvah je prisilil laško liberalno stranko, da se je morala odveči samogospodstvu na magistratu in da je morala skleniti z Nemci kompromis, po katerem imajo Nemci dva zastopnika v občinskem svetu. Naj taji in olepšuje magistratno glasilo to dejstvo, kakor hoče, nobeno opravilo, nobena tajeta ne uniči tega dejstva, saj je nemški volilni oglas jasno povedal, da rešujejo Nemci kamoro le vsled kompromisa. Številka so pa tudi že zadostno pokazale, da so Nemci v resnici tudi rešili laško kamoraško barko pred gotovim poginom.

Neizpodbitna resnica je torej, da so Nemci na podlagi kompromisa rešili kamoro. Sedaj pa nastaja vprašanje, kako obsežen je bil ta kompromis. Ali so Nemci res za revna dva mandata prodali svoje upravičeno opozicijsko stališče, ali pa pridobe s kompromisom več ko revna dva mandata.

Poudarjali smo že, da ni laškakamoraška hvalažnost velika, če dajejo Nemcem za 8 rešenih mandatov v III. razredu le dva mandata. Nemška politika v Avstriji je pa danes že tako dovršena, da je absolutno nemogoče, da ne bi tega vedel »Volkssrat«, še manj pa, da ne bi tega vedeli tudi tukajšnji Nemci. Jasnno je, da so Nemci vedeli, da oni odločujejo za vseh 8 mandatov in jasno je, da so vedeli kamoraši za isto. Sklenjen je moral torej biti kompromis ne z ozirom na mandate, temveč z ozirom na določen program, ki se naj izvrši v goriškem mestnem svetu. Pa Nemci niso prinesli kamori svoje pomoči le v številu glasov, oni kot gospodarji pri avstrijski vladi igralo za Lahe še drugo važno vlogo. Kaj ko bi nemški vpliv onemogočil županovanje Bombiča, kaj ko bi nemški vpliv povzročil vladni pritisk na Faldutijevu stranko, kaj ko bi nemški vpliv dopovedal vladi, da je najbolje za Gorico, če pride na magistrat vladni komisar. Nemška pomoč torej ni bila vredna le mandatov v III. in II. razredu, nemška pomoč je naravnost pustila kamor

njen nadaljni obstoj. Nad vse mogočen je danes v Avstriji vpliv vlade in le stranke, ki imajo za seboj široki mas, stranke, ki so na površju ne le slučajno, temveč vsled svoje notranje moči, le take stranke morejo tvegati boj z vlado. Teza pa absolutno ne more laška liberalna stranka. In zato je bila za njo nemška pomoč trikrat bolj dragocena, zato pa je morala tudi nemška pomoč trikrat več veljati.

Princip samohranitve je zahteval od laške liberalne stranke, če že mora plačati nemško pomoč, da poplača tako, da nima vseh volilcev proti sebi da ne zapravi čisto laškega značaja Go ice. Zato ni mogla dati Nemcem toliko mandatov, kolikor je bila vredna njihova pomoč, temveč le dva, da prikrrije s temi mandati dalno vsebino kompromisa in da namesto svojim ljudem peska v oči, češ kaj pomenita dva mandata proti dvaindvajsim. Nemci so pa tudi bili toliko politično zreli, da so na to pristali in se ne ozirali na številu svojih občinskih svetovalcev, temveč na moč, ki jo bode imela, oprta na besedilo kompromisa in na Damoklejev meč, če odrečeje v prihodnje Nemci.

Oprti na to, bodo vršili novi nemški občinski očetj svojo dolžnost v laško - nemškem občinskem svetu. Smer njihovega delovanja bo določeval »Volkssrat«, oni mu bodo pa poročali, kako izvršuje mestni svet pogodbo. Kot vsemogočni kontrolni urad bodo nastopali Nemci v občinskem svetu in s svojim vetom onemogočali vsak sklep, ki ni po njihovi volji. Tako bosta pomenila ta dva mandata več ko deset in še več drugih. Naravnost neverjetno veliko so dosegli maloštevilni Nemci brez truda. Tak bo torej pomen dveh nemških občinskih svetovalcev v prihodnjem mestnem svetu.

Nemško prodiranje do Adrije je predosledno, da bi se zadovoljili le s takimi potezami in naj prinašajo še tako vplivno stališče. Čisto gotovo so zahtevali še druge koncesije in te bo morala ultranacionalistična laška liberalna stranka odrediti na nacionalnem polju. Številne laške mestne šole pač niso ostale brez vpliva na Nemce in na tem polju bodo zahtevali Nemci svoje prvo plačilo. Za tem plačilom pa pridejo druga, tako dolga, da bodo srečni Goričani večkrat slišali besedo »Görz« ko pa »Gorizia«. Tako se bodo Nemci izkazovali za Lahe kot pravi Danajci in jim nosili darove, ki pa ne bodo donosali Lahom prav nobenih dobičkov.

Ob tej priliki se spominjamo nekdanjih ostrih nemških kritik proti mestnemu gospodarstvu, proti laški iredenti. Ko še niso bili v Goricu ničesar drugega, ko od vlade vsiljeni uradniki, tedaj so bili vneti za komunalno politiko, tedaj so se topili v patriotizmu. Sedanji dobiček je končal njih delo za meščanstvo, sedanji dobiček je končal njih patriotizem. Čez noč so postali nedostopni v upravi goriškega mesta tako majhni, da morejo tudi oni kriti s svojim imenom magistratno narobogospodarstvo, čez noč so postali kamoraši dobri patriotje. Neverjetno kako more nakrat »das Volk der Dichter und Denker« tako izpremeniti svoje mnenje.

Ugodni kompromis pač ne dovoljuje Nemcem, da bi imeli samo dobiček od svojega volinlega nastopa, ugodni kompromis je prisilil tudi Nemce, da so odnehali. In to njih odnehanje ne briga le kamoro in Nemce, temveč vse goriško prebivalstvo in zato smo morali o tem vprašanju izpregovoriti nekaj več. Če bi Nemci vstopili v občinski svet le kot opozicija, ki hoče paziti na to, da se upravlja mestni dohodki na najboljši način, bi tudi mi pozdravljali nemško opozicijo, kljub temu, da smo načeloma proti temu, da ima manjša stranka več moči, ko večja. Danes pa je gotovo, da pomenjajo nemški občinski svetovalci le afirmacijo nemške sile v Gorici, da pa ne pomenjajo prav nobeno korist za goriške davkoplačevalce.

Se pred enim mesecem so bili vsi goriški meščani prepričani, da bi bilo dobro za mesto, če pride v občinski svet katera koli opozicija. Občinske volitve so odvzele kamori enotnost občinskega sveta in poslale v mestni svet tudi drugo stranko. Zato bi morali biti Goričani z izidom volitev zadovoljni. A v mestni svet so prišli ljudje, ki že v naprej nečejo ničesar vedeti o kontroli v prid goriškega prebivalstva, temveč le o kontroli, kako se izvršujejo njihove narodne zahteve. Tako nima od Nemcev v občinskem svetu ničnega pravega sadu, ker prišli so tja le, da sami zase iščejo svoj dobiček. To je pomen nemških goriških mestnih svetovalcev, to je pomen laško - nemške Gorice.

Iz Kobarida. Nesreča na božjem grobu. Letos so stali kot straža na božjem grobu v Kobaridu vojaki tamošnje posadke. — Vsak vojak je stal po eno uro. Na velikonočno soboto pa je postalo nenkrat nekemu vojaku slabo, da je omahnil in se pri tem nevarno ranil v vrat. Vojaka so morali prepeljati v bolnišnico.

Odmevi občinskih volitev — Obsojeni laški divjaki. V sredo so stali pred tukajšnjim sodiščem laški divjaki Pallich, Vittari, Bratrž in Davison radi napada na dr. Luce Treota. Razpravo je vodil dr. Vinci, zasebna obtožitelja sta pa bila dr. Luce Treo in Janko Novak. Po zaslišanju prič je obsodil sodnik Vinci po § 431 kaz. zakonika Bratrž na 48 ur zapora, Pallicha na 30 K, Davisona na 10 K. Radi odškodnine za bolečine in povzročeno škodo je zavrnil sodnik zasebna obtožitelja na civilno pravno pot. — Proti nad vse milostni sodbi sta prijavila zasebna obtožitelja vzklci, ker pobalinske pretepe je pač treba razločevati od razžaljenja časti.

Slovensko gledališče »Perjanica«. V tork večer so ljubljanski igralci razve-

selili goriško občinstvo s krasno Niccodeljevo dramo »Perjanica«. Kratka vsebina drame je sledeča: Leto in leta že doprihaja grofica Saint-Servanska vse možne žrtve, da svojemu nad vse ljubljemu sinu Henryju ohrani brezskrbno življenje. Pa lahkomišleno življenje moža je spravilo vso hišo na rob propada. Iz tega žalostnega položaja reši staro plemenitaško rodbino, ki ima v svojem grbu perjanico, gospa Leblanc, ki vsled vroče ljubezni do Henryja žrtvuje vse svoje premoženje in zastavi vse svoj nakit. Vedno pri njenem možu sinu in dan so prišle vse podpore gospe Leblanc. Henry, neizplačevanje njenih menjic pa je vzbudilo kušen mladenič, ne sluti, da živi od denarja svoje ljubice in ko izve žalostno resnico, zahteva od ljubljene matere pojasnila. Mati potrdi resnico in Henry hoče končati svoje življenje. V zadnjem trenutku pa pregovori gospa Leblanc Henryja in začne skupno novo življenje. — Drama je vseskozi intimno pisana, polna lepih prizorov in lepih misli. Upriporitev je bila krasna in vredna vse pohvale. Uspeh drame je bil popoln.

H koncertu pevskega društva »Hajdrih« v Tomaju. Vseobče zanimanje, ki vlada za ta koncert, obeta, da postane, ta prireditelj pravi narodni praznik na kršnem Krasu. — Ker obhajamo letos širok vse Slovence spomin na zadnje ustoličenje gorotanskega vojvode, ni napačno, da se s prireditelji združijo ta spomin. Saj je prekrasno in navdušeno besedilo Gestrinova E. Adamičeve slavnostne kantate takorekoč kakor nalašč prirejena za tako slovesnost:

Kje so časi, ko za dom svoj sveti, dedje naši tod
[so lili kri,
Ko drhtel pred njimi je v tropski, prej sovrag,
[zadaj gospod nam kleti]

V srce segajoči obupajo i četverospjev pa se glase
svojih dedov grobe razorava v svoji zemlji tlačni
[moj rođi,
Kje je slavnih predcev slava, kam izginila so naša
[prava li nekdaj so, carovala tod?]

Z odločnim sklepom: Na delo! pa končuje ta slavnostna himna, to najlepše delo naše zborovske literature:

Ne! kaj brezupno duh mi slabi klone! Ne!
Razrobil bodeš suzne spono, prost boš spet ti
[plačni Slovani, prost boš spet ti tužni Korotani]

Krasnejša in primernejša besedila si pač ni možno izbrati za to spominsko prireditelj. Zraven tega pa je morebitni čisti dobiček namenjen v narodno-obrambne namene in sicer tomajski CM podružnici, tomajskemu pev. in br. društvu in »Hajdrihovemu« skladu. — Zato vabimo zavedne na odne kroge tržaške in goriške naj se v obini m številu udeležijo te prireditve 3. maja v Tomaju da poleg glasbenega užika, ki ga bodo deležni n koncertu, prispevajo tudi gmočno v narodno-obrambne namene v spomin na 500 letnico ustoličenja zadnjega gorotanskega vojvode v slovenskem jeziku.

V nedeljo, 3. maja vsi v Tomaju.
Št. Peter pri Gorici. Tukajšnja podružnica CMD uprizoni danes, 19. t. m., narodni igr. kaz »Zaklad«. Igra je res narodna in se vsakomur prikuji. Pričakujemo obilne udel žb.

Slovensko gledališče v Gorici. V nedeljo ob 7.30 zvečer uprizonje ljubljanski igralci s sodelovanjem goriških diletantov ljudsko igr »Deseti brate«. Upamo, da ljubšeje Goričani to predstavo mnogoštevilno.

Radi sleparstva je bil obsojen pred tukajšnjim deželnim sodiščem Rudolf Kogoj na osem mesecev ječe.

Tatinska družba. V sredo so se morali zagovarjati pred tukajšnjim deželnim sodiščem radi tatvine trije tički iz Tržica. Pri Verzeznassiju v Tržicu so kradli kar na debelo vse, kar je rabil njih večno prazni železode. Konjak, rum, čokolado, vse so pobrali. Pa njih slava ni trpela predolgo in pred sodiščem se je končala že celo slabo. Leo Marcovig je dobil šest mesecev z enim postom, Alojzij Stocovic 4 mesecev in njih vodja Ivan Ghersteg 14 mesecev.

Vse kar je prav. Kakor pripoveduje »Novi čas« je povedal na shodu v Kobaridu poslanec Fon med drugim tudi to, da je njegova zasluga, da je dobila Goriška predkazne od države. Neizrečeno se je moral truditi Fon, da je dobila Goriška te predkazne. Navajeni smo sicer, da nekateri poslanci zelo radi poveličujejo svoje delovanje, da si pa upa trditi Fon take stvari, je pa le malo predebilo. Tudi zasluge poslancev imajo svoje meje.

Lajovičev večer. Pevsko in glasbeno društvo v Gorici priredi v soboto 2. maja Lajovičev večer s sodelovanjem koncertnega pevca g. Rijavca, društvenega zbora in pa vojaške godbe. Lajovičev večer bo brez dvoma ena najlepših letošnjih prireditev, zato opozarjamo že danes vse Goričane na ta koncert.

Ciril-Metodove podružnice v Vrtojbi prireditve na Velikonočni ponedeljek je prav dobro izpadla, toliko v moralnem kolikor v gmočnem oziru. Čistega dohodka ima podružnica 154 K, kar je vsekakor lep denar. Dorovali oziroma preplačali vsotopno so slednji gospodje: Josip Nemec, trgovec v Podgori 10 K, Danijel Martez trgovec v Vrtojbi, Josip Soban sodni uradnik, I. Rakutja c. in kr. nadogničar, Fran Jannig trgovec koles v Gorici, Ivan Giesčič gostilničar v Gorici vsak po 2 K, Fran Faganelj zidar, mojster in Filip Pahor po 1 K. Posebno zahvalo zasluže g. Lojze Vuk, poslovodja »Konsumnega društva« v Vrtojbi, ki je pri prodajanju brezalkoholnih pijač nabral za podružnico 27-38 K. Igra »Domen« je dobro izpadla in vsi igralci so vredni pohvale.

Ali naj bo to skupen nastop? Te dni se je vršil med goriškimi visokošolci pogo-

vor radi manifestacijskega zborovanja za slovensko vseučilišče. Na podlagi tega pogovora se je sklenilo, da prirede 26. t. m. vsi goriški dijaki, brez razlike naziranja, tako zborovanje. Sklenilo se je pa tudi, da pridejo liste drugi teden o tem dogovoru naznanila v list. Sedaj pa prinaša nenačrt, čisto proti dogovoru, »Novi čas« debelo tiskano oznanilo o nameravanem manifestacijskem zborovanju in pod oglasom je podpisana Primorska podružnica Slovenske dijaške zveze. Gospoda, tako se ne delajo skupni nastopi. Prvi predpogoj skupnih nastopov je, da se upoštevajo dogovori. To naj si zapomni Slovenska dijaška zveza in naj v interesu skupnega nastopa nekorektnost lepo popravi!

Avstrijski vinarski kongres 1. 1914. V večletnih presledkih se vršijo splošni avstrijski vinarski kongresi s podporo državne oblasti z namenom, da se vinorejci seznanijo z doseženimi uspehi in da se določi smer nadaljnjemu delovanju na polju moderne vinorejce. Zadnji tak kongres je bil na Dunaju leta 1910. Za letos je sklican v Gorico početkom septembra znovič tak kongres. Priredi ga avstrijsko vinorejsko društvo s sedežem na Dunaju skupno z deželnim odborom goriškim. Ta kongres je namenjen za vse avstrijske vinorejske kronovine, ki so pred vsem Dalmacija, Primorska, Kranjska, Štajerska, Tirolsko, Dolnje Avstrijsko, Moravsko, Češko in deloma tudi celo Koroško. Kakor se vidi, so to večinoma slovenske pokrajine, zlasti tam, kjer so vinorodne, pretežna večina vinorejcev je brezdomno slovenska. — V zadnjem času se je čitalo, da se je sestavil odbor za prireditelj letošnjega avstrijskega vinarskega kongresa v Gorici. Vsakdo bi pričakoval, da se je pri sestavi tega odbora oziralo tudi na dejanske narodnostne razmere vinorejnih dežel in da bo tedaj večina tega odbora slovenska, to še posebej, ker se ima vršiti ta kongres na Goriškem, kjer so vinorejci skoro izključno sami Slovenci. Saj nekateri deli Goriške celo slov po svojem vinarstvu: Brda, Vipavska dolina, Kras. Ali kakor vselej, so merodajni krogi po možnosti prezrli Slovence in Slovane sploh, kajti v tem odboru 25 članov je imenovanih nič manje kot 11 Italijanov in 6 Nemcev, a le 5 Slovencev in 1 edini Hrvat; nobeden odbornik iz Češke, nobeden iz Moravske, nobeden iz Štajerske, nobeden iz Kranjske, nobeden iz Koroške. In čudno je pri tem še to, da so vtekli med delegate tega odbora pač strokovnjake vinorejce, da pa pogrešamo več vinorejskih strokovnjakov iz posameznih vinorodnih dežel, najbrže ker so Slovani. Iz glavne vinorejske dežele Dalmacije ni v tem vinorejskem odboru niti enega vinorejskega strokovnjaka. Tu se pač jasno vidi, da se hoče postopati pri vamačehovski z našimi slovenskimi vinorejci in da se je tudi tu uporabilo znano politično strankarsko barvano steklo za razmotiranje zgolj gospodarskih vprašanj naših pokrajin. — Zanimivo bo, kako se misli razpravljati na tem kongresu: morda zopet le v privilegiranih jezikih, v italijanski in nemščini, ki imati med vinorejci gotovo najmanje zanimancev. Če je temu tako, potem čemu vsa ta komedija v Gorici, na slovenskem jugu, ko nas že a priori prezirajo pri imenovanju odbora; saj od takih odbornikov tudi slovenski vinorejci nimamo ničesar pričakovati, kajti le če bi se razpravljalo v slovenskem in hrvatskem jeziku, bi naše vinorejsko ljudstvo imelo pri tem svojo korist, za laško in nemško gospodo pa, ki se na Goriškem ne peča z vinorej, tak kongres nima nikakega smisla. S kakim pomanjkljivim prevajanjem referatov kongresa pa se pač ne moremo zadovoljiti. — Vipavec.

Z gornjeje Krasa 17/4. Lansko leto sta ravno sredi aprila slana in mraz napravila veliko škodo izlasti na sadnem drevu. — Tudi letos je po izredno toplih dneh nastopilo mrzlo vreme. Nenavado ostra burja bruje že od srede zvečer in posebno danes zjutraj je bilo obširno mrzlo. Sadje je sedaj vse v najlepšem cvetju in ako ne bo slane, je upati dobre sadne letine.

Vesti iz Istre.

Pozdrav botra za velikonočne praznike. Iz Žminja: Dne 12. t. m. okoli 9 zvečer je poplaval Ivan Žufič-Karneval iz Kadriola v gostilni pri »Vodnjaku« v Žminju s svojim botrom Ivanom Stepičem iz Žminja. Nastal je med njima prepri radi igre in je pri tej priliki Stepič obljubil Žufiču, da mu jih že nameče na hrbet, na kar je zapustil gostilno. Nekaj časa na to, ko je moral gostilničar zapreti gostilno, se je tudi Žufič pobral proti domu. Ali Stepič je čakal pri nekem zidu v Žminju in ga pozdravil s tem, da mu je zabrusil v glavo približno 2 kg težak kamen, na kar se je Žufič nezavesten zgrudil na tla, njegov boter pa jo je popihal proti domu. Orožniški stražmojster Zvab in postajevođa Tribušec sta našla Žufiča na mestu, kjer ga je Stepič na tla pobil. Odvedla sta ga k zdravniku, dru. Žigonu, ki mu je prizadeto rano obezval; botra Stepiča pa sta drugi dan orožnika Weiss in Goričnik, — ker je sedaj v Istri že prično toplo — spravila v hlad. Žufiča, v okolici dobro poznan, ne obžaluje nikdo.

Šole v poreškem okraju. Iz poročila okrajnega šolskega sveta poreškega posnamemo, da je bilo v poreškem okraju koncem leta 1913 — 38 javnih ljudskih šol s 86 razredov. Od teh šol je bilo 31 italijanskih, 4 s hrvatskim in 3 z italijansko-hrvatskim učnim jezikom. Od 24 zasebnih šol jih je 13 s pravico javnosti, 10 jih je z italijanskim in 14 s hrvatskim učnim jezikom. Šoloobveznih otrok je bilo 11.066 in sicer 5543 dečkov in 5523 deklic. V javne šole je pohačalo 3011 dečkov in 2768 dek-

lic, v privatne pa 1167 dečkov in 1025 deklic. Nobenega pouka ni živjalo, ker ni potrebnih šol — 1099 dečkov in 1528 deklic. Seveda so to hrvatski otroci! Šolo je obiskovalo 76,5 odstotkov šoloobveznih otrok nasproti 75 odstotkov leta 1912. Pomejevalo je skupno 166 učnih moči.

Razne vesti.

Moslimska legenda. Neki ulema, ki je bil splošno znan vsled svojih nenavadnih čednosti, se je vedno strogo ravnal po predpisih Korana in Sunne. Nekoč je pa prišel k njemu Šejtan (hudič), da bi ga izkušal, ter mu je v to svrhu predložil tri predmete: žensko, otroka in vrh alkohola, zagrozivši mu s smrtjo, če izbravši po svoji lastni volji, ne porabi ženske ali zakolje otroka ali pa izpije alkohol. Ulema pa si je mislil: Če porabim žensko, ali pa če zakoljem otroka, naredim škodo ali ženski ali otroku; če pa izpijem alkohol, ne bo imel od tega škode nihče. In izpil je alkohol. V pijanosti, ki je sledila izpitemu alkoholu, pa je potem zlorabil žensko in tudi zaklal otroka. Iz tega sledi, da je pitje alkohola vendar še najhujše na svetu.

Deželno sodišče.

Vročekrven zaljubljenec.

Obtožen zločina težke telesne poškodbe, je včeraj sedel na zatožni klopi pred sodniki deželnega sodišča 21letni kmotavalec Josip Rotter doma iz Pirana.

Razpravi je predsedoval deželnosodni svetnik Sbisá, a vrantje so bili deželnosodna svetnika Pachor in baron Farfoglia ter sodnik dr. Rocco. Državno pravdnstvo je zastopal dr. Zumin, civilno stranko pa dr. Mandić, a obtožnica je branil dr. Pangrazi.

Obtoženec Josip Rotter je bil zaljubljen v Antonijo Savron, tudi doma iz Pirana. Tudi Antonija Savron je ljubila nekoliko časa, ali je vsaj kazala, da ljubi Josipa Rotterja. Nazadnje se je pa Tončka naveličala Josipa in ga zamenjala z drugim. Pozneje, to je bilo meseca februarja leta 1913, je pa Tončka po Josipovi sestri Antoniji poslala pozdrave Josipu. To je v Josipu zopet obudilo staro ljubezen do Tončke in prošil jo je za sestanek, v katerega je ona tudi privolila. Josip je šel vs srečen na določeni sestanek, a par ur kasneje se je vračal domov s dolгим nosom: Tončka ni prišla na sestanek. Dne 25. marca 1. 1913, je pa Josip čakal blizu hiše, v kateri je Tončka služila, in ko je šla Tončka ponovno po vodo, je skušal govoriti žnjo, a Tončka ga je zavrnila. Ponovil je ta poizkus isti dan še v drugo in še v tretje, a vselej zaman. Ko ga je pa zadnjikrat zavrnila, je Josip potegnil iz žepa nož in ga Tončki zasadel dvakrat v hrbet.

Josip Rotter je bil radi tega svojega dejanja že obsojen na okrajnem kazenskem sodišču v Piranu radi prestopka lahke telesne poškodbe na tri tedne zapora. Ker so pa zdravniški izvedenci pozneje izjavili, da ste bili rani težke naravi, je državno pravdnstvo dvignilo proti Josipu Rotterju obtožbo radi zločina težke telesne poškodbe.

Na včerašnji razpravi je obtoženec sicer priznal svoje dejanje, rekel pa je, da je to storil v grozni razburjenosti, ko je videl, da se Antonija Savron dela norca iz njega.

Antonija Savron, ki je sedaj že omožena, zaslišana kakor priča, je izpovedala v smislu obtožnice. Njen oče, Anton Savron, je povedal, da je bila prej zdrava, a da je po onem dogodku bila del časa bolna. Priča Antonija Rotter, obtoženčeva sestra, in Ivan Nemas, obtoženčev prijatelj, sta povedala, da je Antonija Savron pošiljala pozdrave Josipu in ga tudi povabila na sestanek. Nemas je pa tudi povedal, da mu je rekla Antonija Savron, da se z Josipom Rotterjem le norčuje, ker da je že zaročena z drugim.

Sodišče je obsodilo Josipa Rotterja na 6 mesecev težke ječe. Njegov branitelj je pa prijavil pritožbo ničnosti.

Todeschini - »Perseveranza«.

V nadaljevanju razprave je bil najprej zaslišan kot priča dr. Anton Pisel, socialni demokrat iz Rovereta. Pozna Todeschinija in ve, da je Todeschini, čeravno socialni demokrat, vedno ostal zvest svojemu narodu in je vedno nastopal, kakor Italijan.

Priča italijanski državni poslanec Rafael Cotugno, iz Puglie, pozna Todeschinija in je njegov prijatelj. Ve, da ni Todeschini s svojim delovanjem nikdar pozabil na svojo narodno dolžnost, kakor Italijan. V italijanski poslanski zbornici je bila Todeschiniju zalučana v obraz psovka »spia« (špijon). Priča pozna tudi Cuttina, ki je bil v Pugli ustanovil list »Araldo«, v katerem je napadal vsakogar. Cuttin je drzen človek, ki je napadal že vse, počenši z Giovannijem Bovio.

Priča Josip Muccioli, renjiko, ki dela v Trstu, je hvalil Todeschinija, češ, da je v Trstu vedno podpiral renjiko ter jih celo spravil mnogo na delo v prosto luko. Priča Mario Scottoni, glavni urednik v Trentu izhajajočega lista »Alto Adige« je povedal, da je on v tem listu prvi priobčil obdolžitve proti Todeschiniju, da je v slučaju Conti zagrešil »špiceljstvo«. Todeschini pa ni tožil, ne poslal popravka, dasiravno ima »Alto Adige« zamenjo z »Lavoratorejem« in je torej Todeschini gotovo moral izvedeti o obdolžitvi, priobčeni v »Alto Adige«.

Priča odvetnik grof Giordano, glavni urednik »Tribune«, e bil pred nekaj časom v Trstu, da se je informiral o bistvu in delovanju socialne demokracije v Trstu. Tu

se je sestel s Polo, Najimem in Veronesijem, ki so mu potrdili, da so bili res pozvani na policijo vsled Todeschinijeve ovadbe. Dali so mu o tem tudi podpisano izjavo. Povedal je o pogovoru Pittonija z namestnikom princem Hoholohem o priliki odvzeta prenešenega delokroga in da sta bila socialno-demokratska državna poslanci izvoljeni s pomočjo slovenskih glasov. In v tem je branitelj odv. Fabbri podprl izjavo priče navedši številke.

V popoldanskem nadaljevanju razprave je nadaljeval svojo izpovedbo priča grof Giordano. Povedal je, da deluje tržaška oficijelna socialna demokracija na škodo italijanstva. Povedal je pa tudi, da so ga tako informirali Pagninijevi socialisti-desidenti.

Za grofom Giordano je dobil zopet besedo priča Valentin Pittoni, da je opral sam sebe v italijanskih očeh, češ, da ni bil prej, kakr tržaški župan, obveščen o odvzetju prenešenega delokroga. Glede 700 slovenskih železničarjev o priliki otvoritve nove železniške proge, je rekel Pittoni, da vlada res ni mogla dobiti drugih za to sposobnih ljudi. Da označi, kako hud je narodnostni boj v Trstu, je povedal, da je neki Storchi, renjiko, nekoč rekel, da njemu ni nič mari, »naj je voda slovenska, ali pa italijanska, da je le dobra« in to se mu je potem očitalo v listih v Italiji, kakor izdajstvo, vsled česar je moral tožiti, a v Reggio Emilia, kjer se je vršil tozadevni proces, je bil toženi list, ki je Storchi očitil izdajstvo radi onih besed, oproščen.

Priča odv. Giordano je tudi povedal, da je dokazano, da so se v času volitev med »Narodnim domom« in med sedežem socialnih demokratov »Sedi riunite« vršili telefonski pogovori.

Nato je imel biti zaslišan tržaški državni poslanec dr. Jurij Pitacco, a Todeschinijev zastopnik je izjavil, da je pripravljen sprejeti povabilo, ki je bil predsednik razprave odv. Maestri naredil strankam že predpoldne, da bi se v njegovem kabinetu vršila konferenca med strankami glede eventualne poravnave.

Ta konferenca je trajala dobro uro, narkar se je izvedelo, da bo razprava prekinjena do prihodnjega torka. Med tem časom se bodo vršila pogajanja med strankami.

F. L. TUMA

Teorija in praksa.)

Uvod v kritiko, ekonomijo in politiko strokovne delavške organizacija.

Predgovor.

Pisatelj teh vrst je dobil pred kratkim z odlične strani poziv, naj spiše razpravo o italijanskem sindikalizmu in integralizmu.

Kakor trdi je ta naloga lepa in zanimiva, vendar je prišel vsled nje v zadrego: ali naj bo spis polemičen ali kritičen, ali naj zbere samo mnogo materiala suhih dejstev in prepusti čitateljem sodbo in nadaljno razpislovanje o tem? Da se ni mogel odločiti ne za eno ne za drugo, in da je poskusil zadostiti svoji nalogi po drugi poti, v to ga je napolnilo več razlogov.

Ce naj bo spis polemičen, potem je imelo večji pomen, da ga poskusi približati v enem izmed tistih italijanskih ali francoskih listov, za katero smer bi se delo odločilo; če je hotela biti razprava kritična in namenjena slovenskim čitateljem, je bilo neobhodno potrebno, da ji je pridejal uvod v razvoj in bistvo teh raznih struj; še v veliko večji meri je veljalo to, če je hotel stopiti pisatelj pred svoje čitatelje zgolj kot kolikor mogoče objektivni nabiratelj raznih dogodkov, ki bi jih zbral bodi po časovnem redu, bodi po smereh drugega poleg drugega.

Najsi pa se je bilo odločiti že za to ali ono, vendar je morala imeti vsaka publikacija svojo globjo svrhu. Povsodi — in tudi pri nas Slovincih — je to zelo uvaževanja vredno — se pričakuje od osebe, ki se ukvarja s peresom, da je zastavljajo vedno v kak koristen namen, t. j. da so pri svoji stvari s polnim srcem, kakor z neprestano spopolnjujočim se duhom.

Slovensko delavsko gibanje je prekorajilo svoje drugo desetletje. Vendar to vprašanje nikdar ni bilo tako aktualno, kakor zadnje čase. V začetku 80 tih let minulega stoletja so obrtniški mojstri zanesli k nam vprašanje delavske organizacije — danes imamo že svoj posebni in z vsakim dnevom rastoči proletarski stan industrijalnega delavca, ki tvori v gotovih delih slovenskega ozemlja tudi odločujoči javni politični faktor.

S splošno socialnega, kakor ožje narodnega stališča je njegov povspreh enako vauzen. Njegovi iskreni probudi in njegovi neustrašnosti se je zahvaliti, če živimo danes v tako demokratskih časih; v Trstu tvori ključ k bodočnosti slovenskega naroda.

Posebni znak demokratskih časov pa je, da v njih nič več ne tehtajo glasov, ampak samo štejejo. Močne organizacije postavljajo ministere in delajo zakone, t. j., one odločujejo, po kakih načelih naj bo njeno javno življenje. Ali vsako politično gibanje v to ali ono smer — in o tem nas prepričuje najbolj vsakdanja življenska izkušnja — najde svojo mejo v ekonomični možnosti razvoja kake dežele ali kakega ljudstva. V tem leži tista mistična tajnost modernega gospodarstva, ki vzlic svoji številni manjšini uspešno tekmuje z demokracijo, t. j. voljo širokih mas.

Z drugo besedo: vprašanje združenja je postalo za gospodarsko življenje nič manj važen postulat, nego za politično. Eno brez drugega je kakor srce brez krvi.

Vse one, ki se zanimajo za postanek in razvoj socialnega in posebej še delavskega vprašanja, opozarjamo na to daljšo razpravo, ki jo bomo približevali po poglavjih, kakor nam bo dopuščal prostor.

Uredništvo.

Poglobiti se v vprašanje nekoliko globlje, utopiti čitatelja — pred vsem slovenskega delavca, ki mu je delo v prvi vrsti namenjeno — v naravni razvoj in v vse funkcije takega aparata, v njegov ekonomični kakor politični pomen; s kritičnim razmotrivanjem — kar je že samo po sebi izključilo vsako strankarsko politiko, bodi na zgoraj bodi na spodaj, — zapisati kakor iz teorije kot prakse, kar smatra za potrebno pisatelj kot znanstven preiskovalec narodno-gospodarskih vprašanj — v koliko se mu je posrečilo te s predstojčim delom, ki mu daje tesni prostor značaj navodila, v to sodbo so poklicani drugi.

Razvoj moderne industrije in gospodarski konflikt.

Neprestano vrvenje in gibanje je vprašanje eksistence vsega svetovja. Delo je motor življenja. Tudi v človeku, kot odsevu nature, stopa ta gospodarski značaj na dan. Otrok, ki se igra s svojim vozičkom, opravlja ravno tako — toda ne tako — delo kakor težak, ki prenaša tovore.

V gospodarskem oziru produktivno je namreč le takšno delo, ki se odlikuje po dveh posebnostih: po stalnosti in trudu. Oboje postaja človeku kaj hitro zoprno in da premagava vse to, je iskati vzroka le v trdi volji ali hudi stiski.

Močnejša sila si osvoji najprej tistega slabjšega, ki ji je najbližji, ženo, da opravlja vsakdanja dela; mož se peča le s tem, kar ima zanj dovolj zanimivosti: hodi na lov, v vojsko.

Višji kulturni razvoj nam kaže doba, ko opravlja vse vsakdanje posle suženj. — Zmagujoči vojskovodja je prodal ujetega sovražnika tako, kakor prodaja danes tovarnar svoje stroje vsakomur, kdor ima za nje primerno uporabo. Otroci sužnjev so zapadli usodi svojih roditeljev.

Suženj in gospodar nista sklenila nobene pogodbe; ravno tako ne, kakor ne dela tega kmet s svojo živino, ki jo je prignil s semnja domov. Delavsko razmerje je bilo dano, ali po rojstvu, ali po izgubljeni volji.

Na tretji kulturni stopnji izginja polagoma suženj. Na njegovo mesto stopa podložnik. On ni več stvar, ki se jo poljubno prodaja in prenaša iz enega kraja v drugega. Podložnik je stan sam za-se in ima kot tak svoje pravice. Gospodar ga sicer lahko proda, toda ne drugače, nego z zemljiščem vred, na katerem ima svoje domovje. Ali to je tudi obenem vse, kar more največ tirjati od svojega gospodarja, od katerega je drugače odvisen v vsem.

Kolikor večja je postajala potreba in želja po kvantitativno in kvalitativno boljšem delu, toliko hitreje se je razvil iz nekdanjega podložnika dinar. Ta razvoj se je dogodil v kmetijstvu šele okoli srede minulega stoletja; v obrtni mnogo stoletij prej: tedaj, ko so si mesta izvojevala neodvisnost od plemstva.

Kako blagodejno vpliva svoboda, so nam pokazala ravno srednjeveška mesta v svojim cvetočim blagostanju. Gospodarska sila jih je delala tudi politično močne. Mesta se združujejo v cele falange in ustrahujejo tuje dežele.

Kakor nastaja v naravi potom razkrajanja priproste celice najpopolnejši organizem, tako je tudi vsako stopnjevanje kulture mogoče šele potom diferenciranja vsega našega življenja. Iz drevesa, ki predstavlja človeško družbo, poganjajo vedno nove veje; druge, ki so se preživle, usahnejo. Nežno očesce je prodrlo trdo lupino, razvilo se je v brstje in se končno razprostrlo v košato vejo.

Tako očesce na deblu socialne družbe je bil prvi dinar, ki ga je najel, mešan proti gotovi denarni odškodnini, da opravlja zanj enolične in naporene dnevne posle. Delavec se je s svojim gospodarjem prav točno dogovoril, koliko ur na dan hoče zanj delati, kakšna naj bo hrana in kako visoko svoto prejme vsako leto izplačano. Če tudi smo imenovali moža dinarjem, vendar mu je bil izplačan njegov zaslužek le po preteku vsakega celega leta; nekako tako, kakor je danes s civilnimi listini vladarjev. Toda delavec je bil drugače svoboden in dolžan storiti samo to, kar se je domenil s svojim delodajalcem.

S tem je bila dana možnost, da je mojster uravnaval svojo obrtnost tako, kakor je mislil, da mu nese največ. Najel si je le take delavce, ki jih je pri svoji stroki posebnostno izvrstno rabil. Materijala, iz katerega je izbiral, je bilo v obilici. Mestni pomočniki so dobivali velik dorastek iz vrst kmetijskega prebivalstva, ki je uhajalo v mesta v tem večjem številu, čim slabše je ravnal žnjimi graščak.

Bogatstvo mojstra je rastlo z vsakim dnem. Počela se je podjetnost in vsakdanja izkušnja je prinesla obrti vedno nov izum in nov napredek. Iz preproste in okorne obrtnije je postala kmalu velika delavnica, kjer je delalo po deset in več pomočnikov za enega gospodarja. To so bile takozvane manufakture, kar bi se dalo nekako prevesti z rokodelnicami.

Dokler so ostala obrtniška podjetja rokodelstvo, so imela vsa značaj majhne in srednje obrtnije, kajti tudi mojster ni bil nič drugega nego rokodelc.

Zdelo se je za hip, da je kolo razvoja dospelo do svoje mrtve točke in da zadobi popolnoma nov pojav vpliva na vse javno kot notranje življenje v državi. To se je v resnici godilo; pokazalo se je najprej v Angliji.

Domača industrija je postala angleškim delavcem že v osamnajstem stoletju nevarna konkurent. Kakor poznamo v Sloveniji tip domače industrije, n. pr. v krošnjarskih izdelkih Ribniške doline na Kranjskem, tako se je razvila tudi na Angliškem domača tkalska industrija daleč proč od mest.

ÜSTRÉDNI BANKA ČESKÝCH SPORITELN
PODROUČNICA V TRSTU
vía del Pantalone 5. — vía Nuova 15
Vloga na knjižice 33 41 40 na roki
in na tekoči račun 33 41 40 na roki
Stalne vloge in vloge po tekočem računu
po dogovoru najugodnejše.
VADILJE in KAVČICE — NEMALNICA.
Uradne ure od 9.—12.1/2, dop. in 2.1/2—5.1/2.

Želodčni in črevesni katar se odpravi najlažje s pomočjo naravne kisle vode „Fran Josef“. Že v mali množini povzeta odpravi ta kislavoda tudi najtršo zapenko. Enrico d'Ursi profesor kirurgije na kr. v. učilišču v Neapelju potrjuje, da ne škodi naravna kislavoda „Fran Josip“ tudi najšibkejšemu bolniku, kar je večkrat konstatiral pri operacijah slepega črevesa. Dobiva se v lekarnah, mirodlinah in prodajalnicah kislavod.

UMETNI ZOBJE
PLOMBIRANJE ZOBOV.
IZDIRANJE ZOBOV
: BREZ BOLEČINE :
Dr. J. ČERMÁK V. TUSCHER
ZOBOZDRAVNIK KONC. ZOBNI
TRST
ULICA CASERMA, 13 II. nad.

Dr. J. ČERMÁK V. TUSCHER
ZOBOZDRAVNIK KONC. ZOBNI
TRST
ULICA CASERMA, 13 II. nad.

Dr. Korsano
Specijalist za sifilitične in kožne bolezni
Ima svoj ambulatorij
v Trstu, v ul. San Lazzaro št. 17, I.
(Palazzo Diana)
Za obravnavo Sv. Antonia novega.
Sprejema od 12. do 1. in od 6 do 7 pop.
Zenske od 5 do 6 popoldne

Zobozdravnik
dr. Hinko Dolenc
se je preselil iz ulice Sv. Lazzara
v ulico Valdirivo št. 27.
Ordinira in sprejema od 9—1, 3—6
Dvigalnik na razpolago.

Ordinira in sprejema od 9—1, 3—6
Dvigalnik na razpolago.

Alojzij Povh
Ljuboslava Pestelj
danes poročena.
Trst, 19. IV. 1914

Fratelli Rauber
Trst, ulica Carducci št. 14 (ex Torrente)
Zaloga ustrojenih kož.
Velika izbira potrebščin za čevljarje. — Specijaliteta
potrebščin za sedlarje.

Fratelli Rauber
Trst, ulica Carducci št. 14 (ex Torrente)
Zaloga ustrojenih kož.
Velika izbira potrebščin za čevljarje. — Specijaliteta
potrebščin za sedlarje.

„RADIUM“
urad za privatne
informacije
Trst, Corso št. 24, II.
(dvigalo) — Telefon 80.
Brzjavlj.: „Informes“ Trst, Poštini
predal 291.
Prvi urad te vrste v Trstu.
RESNOST
NAJSTROŽJA TAJNOST
NATANČNOST
Poljudni haker tudi prespeh
in zahteva.

ZAHVALA.

Globoko ganjeni po izrednih dokazih prijateljstva in sočutja, izkazanih ob priliki nenadomestljive izgube našega ljubljenelega soproga, očeta, tasta in starega očeta

Tomaža Cossovich

smatramo si v dolžnost, ker je nam nemogoče zahvaliti se vsakomur, izraziti svojo najiskrenejšo zahvalo vsem onim, ki so na katerisibodi način počastili spomin blagega pokojnika in pripomogli, da se je pogreb izvršil na tako dostojen in impozanten način.

Posebna zahvala bodi izrečena zastopnikom e. kr. namestništva, pomorske vlade, okrajnega glavarstva, federacije brodolastnikov avstrijske svobodne mornarice, družbe „Agrumaria“, Jadranske banke, avstr. Lloydja, e. kr. vojne mornarice, pristanišnega poveljništva in dalmatinskih brodolastniških družb.

ŽALUJOČI OSTALI.

MILJAVAC ANTON
zaloga vina na Proseku št. 131
priporoča p. n. občinstvu in gostilničarjem svojo najizbornejšo istrsko vino domačega pridelka iz Vrsara (Orsera)
Cena po dogovoru izven vsake konkurence.

Prodaje se od 1/2 hektolitra naprej.

Glavna potniška agencija
Vincenzo Leban
TRST - Via S. Nicolò št. 1 - TRST
Ustanovlj. l. 1898. Brzjavlj.: Leban-Trst
Amerika, Kanada, Avstralija, Afrika
Odpreda potnikov na vse strani sveta s železnico in z najhitrejšimi parniki čez Oceana za 5 do 6 dni i. s. Francoska črta iz Havre, Cunard-Linie iz Trsta, Holland Amerika Linie iz Rittersdama, Severo-Nemški Lloyd iz Bremena.

Prodaje se od 1/2 hektolitra naprej.

Spodaj podpisani
naznanjam, da prevzamam vodstvo gostilne Delavskega konsumnega društva pri Sv. Jakobu in ob priliki se tudi priporočam vsem mojim bivšim tovaršim NDO, in sploh vsemu občinstvu na svidenje dne 28. aprila Vaš Vam dobro poznani Josip Duder, postojnja pri G. k. d. v Bazovici.

„Tržaško podporno in bralno društvo“ v Trstu
Enakovredno okrajnim bolniškim blagajnam
vabi na
redni občni zbor
ki se bo vršil
v nedeljo, dne 26. aprila 1914 ob 10. uri predpoldne v društvenih prostorih ulica Torre bianca št. 41, I.

Enakovredno okrajnim bolniškim blagajnam
vabi na

redni občni zbor
ki se bo vršil
v nedeljo, dne 26. aprila 1914 ob 10. uri predpoldne v društvenih prostorih ulica Torre bianca št. 41, I.

Enakovredno okrajnim bolniškim blagajnam
vabi na

redni občni zbor
ki se bo vršil
v nedeljo, dne 26. aprila 1914 ob 10. uri predpoldne v društvenih prostorih ulica Torre bianca št. 41, I.

Enakovredno okrajnim bolniškim blagajnam
vabi na

redni občni zbor
ki se bo vršil
v nedeljo, dne 26. aprila 1914 ob 10. uri predpoldne v društvenih prostorih ulica Torre bianca št. 41, I.

Enakovredno okrajnim bolniškim blagajnam
vabi na

redni občni zbor
ki se bo vršil
v nedeljo, dne 26. aprila 1914 ob 10. uri predpoldne v društvenih prostorih ulica Torre bianca št. 41, I.

UMBERTO COMICI
zaloga stavbinskega materijala. -
Tovarna cementnih plošč in cevi.
TRST, Campo S. Giacomo 11 in V. Concordia 1
V zalogi vedno novo dospelo blago.
Cene zmerne. Postrežba točna.

FLORIAN je pristni rastlinski
najboljši in najzdravjši liker na svetu
pripravljen samo iz kiselih
rastlin brez esenc.
Jamstvo 50.000 kron.
On krepča tek in prebavo, brani želodce in čreva proti strupom pokvarjenih jedil in proti nalezljivim boleznim.
Ne slabi, ne omami, daje moč in veselje do dela.

FLORIAN je v vsakem domu potrebna pomoč.

V vašo lastno korist uživajte edino le pristni rastlinski in najzdravjši liker FLORIAN in zahtevajte ga povsod!!!
Edini dobavnik in založnik za Primorsko in Dalmacijo
Vekoslav Plešičar
TRST
ulica Donizetti št. 3

Obrtno in konsumno društvo pri Sv. Ivanu pri Trstu
registrovana zadruga z omejenim poroštvom
vabi na
redni občni zbor združnikov
ki se bo vršil
v nedeljo dne 29. aprila t. l. ob 7. uri zv. v zgornji dvorani društvenega doma pri Sv. Ivanu.

registrovana zadruga z omejenim poroštvom
vabi na

redni občni zbor združnikov
ki se bo vršil
v nedeljo dne 29. aprila t. l. ob 7. uri zv. v zgornji dvorani društvenega doma pri Sv. Ivanu.

registrovana zadruga z omejenim poroštvom
vabi na

redni občni zbor
ki se bo vršil
v nedeljo dne 29. aprila t. l. ob 7. uri zv. v zgornji dvorani društvenega doma pri Sv. Ivanu.

registrovana zadruga z omejenim poroštvom
vabi na

redni občni zbor
ki se bo vršil
v nedeljo, 26. aprila 1914. ob 3. uri pop. v občinski pisarni v Nabrežini.

registrovana zadruga z omejeno zavezo
vabi na

redni občni zbor
ki se bo vršil
v nedeljo, 26. aprila 1914. ob 3. uri pop. v občinski pisarni v Nabrežini.

registrovana zadruga z omejeno zavezo
vabi na

redni občni zbor
ki se bo vršil
v nedeljo, 26. aprila 1914. ob 3. uri pop. v občinski pisarni v Nabrežini.

registrovana zadruga z omejeno zavezo
vabi na

redni občni zbor
ki se bo vršil
v nedeljo, 26. aprila 1914. ob 3. uri pop. v občinski pisarni v Nabrežini.

registrovana zadruga z omejeno zavezo
vabi na

redni občni zbor
ki se bo vršil
v nedeljo, 26. aprila 1914. ob 3. uri pop. v občinski pisarni v Nabrežini.

registrovana zadruga z omejeno zavezo
vabi na

redni občni zbor
ki se bo vršil
v nedeljo, 26. aprila 1914. ob 3. uri pop. v občinski pisarni v Nabrežini.

registrovana zadruga z omejeno zavezo
vabi na

redni občni zbor
ki se bo vršil
v nedeljo, 26. aprila 1914. ob 3. uri pop. v občinski pisarni v Nabrežini.

registrovana zadruga z omejeno zavezo
vabi na

redni občni zbor
ki se bo vršil
v nedeljo, 26. aprila 1914. ob 3. uri pop. v občinski pisarni v Nabrežini.

registrovana zadruga z omejeno zavezo
vabi na

redni občni zbor
ki se bo vršil
v nedeljo, 26. aprila 1914. ob 3. uri pop. v občinski pisarni v Nabrežini.

registrovana zadruga z omejeno zavezo
vabi na

Povečanje delavnic v domači industriji po izgledu mest je ustanovilo i tu manufakture.

Eni delavci so tkali blago, drugi so je barvali, tretji so je merili in odposiljali itd. Vsakdo si je na ta način, z dolgo vajo, pridobil v svojem opravilu izredno spretnost in povečal s tem splošno produkcijo manufakture. V le-teh nam stopa pojav delitve dela prvič pred oči.

Iz njih se je razvil prvi veliki obrat moderne industrije v tistem hipu, ko je mesto počasnega lesenega tkalskega in predilnega stroja, ki ga je gonila človeška dinamična sila, zavzela železna, s parno silo gnana mašina (okoli 1800).

En sam parni stroj je spravi v gibanje deset, dvajset in več tkalnic ter predilnic mnogo enakomernije in hitreje, nego je storila to človeška roka ali noga. Iz nekdanje manufakture se je razvil tovarniški zistem, fabrika!

Ta zistem velikega obrata je pomnoževala še ustanovitve nekaterih novih industrij, ki so bile možne šele tedaj, ko je znal človek spraviti parno silo v svojo službo (1790).

Da je moglo dobiti podjetje tako velik obseg, v to je odločevalo dveh: ekonomija človeške in mehanične sile, t. j. združitev velikega števila človeških rok kakor značajba mehaničnega aparata in parne sile.

Vse bistveno delo je opravljala sedaj mašina. Podjetje je dobilo zelo enoličen izraz. Posebna, je najboljšim delavcem lastna spretnost je izgubila preko noči vso veljavo, kajti stroj je opravljal svoje delo mnogo precizneje in fineje, nego je vršil to človek. Veljala je s malimi izjemami je še ročna spretnost, t. j. le še mehanična, nič več individualna. Mezda delavcev je dobila precej enako mero za vse: saj so pri mnogih strojih opravljali ves spopolnjen, preprosti in vedno enakomerni posel ravno tako lahko otroci in ženske, včasih celo bolne od možkih delavcev.

Na mesto individualnih delavskih pogojev je stopila le ena, ki je veljala za stotine in tisoče ravno tako, kakor za posameznike. Moderna industrija si je vstvarila s tem nov tip meznega delavca. Znanost praktične ekonomije je sprejela zanj ime proletarec, kar dobesedno prevedeno ne pomenja nič drugega, nego: mnogo otrok.

Od razmerja, v katero vstopa delojemalec napram delodajalcu ne zavisi samo, koliko časa je treba delati in kako visoka bo za to odškodnina: od delavske pogodbe je odvisno vse telesno in duševno stanje delavca kakor njegovo razmerje napram ostalemu človeštvu in državi.

Tovarniški prostor, ki je bil zlasti v prvih desetletjih zelo tesen, zatohel in vlažen, je obenem tisti kraj, kjer mora prebiti delavec najprej ure dneva. Kakšen je ta prostor — od tega zavisi v veliki meri njegovo telesno stanje in vse zdravje. — Delavni čas ne določa samo ur, v katerih je treba delo opravljati, ampak kaže tudi mero, do katere se njegove sile izmučijo in ravno tako mero, do katere skrbijo lahko za obnovitev svojih sil; nadalje določa, koliko mu preostaja svobodnih trenutkov za njegove dolžnosti napram svoji rodini, državi in samemu sebi na polju izobrazbe in podobnega razvedrila. Mezda je postala vedno slabša, kajti stroji so spravili mnogo delavcev ob kruh in tako je bilo materiala, ki se je najzadnje ponujal le še za svoj kruh v obliči. Podjetniki jih niso izplačevali več v denarju, ampak so jim dajali le stanovanje in hrano. Marke, ki so veljale kot nakaznice za jestvino in pijačo v fabriški kantini (na Francoskem jih imenuje economats in so prepovedane šele z julijem 1907), so krstili delavci v »stencine«. Zistem takega odškodovanja se imenuje po angleški besedi truck (izgr. trök = zamenjava, barantanje).

Prve žalostne posledice kot splošna prikazen velikega obrata so se pokazale v 30. in 40. letih minulega stoletja. Poleg omenjenih notranjih vzrokov so stopili tudi jako močni zunanji povodi na dan: neprestani poboljški in novi tehnični izumi kakor nestalne konjunktore na svetovnem trgu. Prvo pomanjkanje dela je zapisala zgodovina moderne industrije že leta 1817. Ko so bogati mogotci v starem Rimu pokupovali posestva svobodnih kmetij drugo

MALI OGLASI

se računajo po 4 stot. besedo. Masno t. kane besede se računajo enkrat več. Najmanjša pristojbina znaša 40 stotink.

Stalni krajevni agenti zmožni nemščine. zmorejo se sprejeti ali pa na-tavijo s stalno plačo za prodajo v Avstro-Ogrski dovoljenih srečk. Ponudbe pod »Merkur«, Brno, Neugasse št. 20. 380

2 mezegeta muli z vozovi se takoj prodajata. Naslov pove Ins. odd. Edinosti, 383

Išče se maša, meblirana sobica pri-proti slovenski družini, eventualno tudi hrano v bližini kolod-ova. Poudarjeno šifro 10-0 glavna 34

Proda se mešarna, tudi pot m enega posredovalca v sled odstopa-ja za 350, Ulica San Marco 43 mlekarja 346

Odda se tavori soba z eno posteljo pri slovenski družini. Ulica Barriera vecchia št. 20. 380

Dve moderni s sobi s pod. maza. Maje n. Ulica Belvedere št. 28 vokal Turquatto 361

Odda se takoj meblirana soba s ulici S. Marco 4, III n. 34

Proda se hiša s stanovanjem n. Groti zgornji z vodo in n-ki vrt za K. 12.000. Vee v ulici Valeriova 3 II n. 351

Absolvent gospod kmetov e e le ščo službe. N. s. s. p. Ins. odd. Edinosti po št. 350 350

Išče se služkinjo pridno in p. šeno z dobrimi sprečevaji, 19 let staro, za vsako delo. Ulica Barriera 33, vrata 12. 341

Zlatarna in urarna v dobri legi in jako dobro vpeljana se prodaja pod ugodnimi pogoji. Psati pod »U. r. r. št. 149« na in-erati od-delek Edino-ti. 349

Marija Jakšetič Trst, ulica Giuliani št. 19 pripravi za trgovino s svojo trgovino manufakturnega blaga in izgotovljenih ženskih oblik. Sprejem dela po meri. 2239

Kiše in zemljišča so na prodaj. glasiti se pri upravitelju »Na-odnega doma« v Trstu. 348

Hiša pripravna za trgovino je na prodaj v Gorici. V isti je selj. krma, trafika in pri-aven in potreben prost r za trgovino z edilnim bag m. Proda se tudi proti nememu plaču. Vaso pove Ins. odd. Edinost pod št. 344 341

Karol Susič T. a. ulica Pasquale Kevotelli št. 62 priporoča conj. občinstvu svojo pekarno in sladničarno v kateri se dobi večkrat na dan svež kruh in »ladice. Vino n. likerji steklenicah. 246

Prodajo se vrata kna umivalni kamenene st. p. n. e. itd. Ulica P. eardi 18 352

Odda se v aem mal. sobica. Ulica Conti 24 prtilje, v. 7. 353

Gospica praktična sloven-ko-nemške-laske ko-respondence se išče. Plača d. bra. — Naslo pove ins. odd. ek Ed. nosti. 352

Mladenci 26 let star k. m. o. estvo v edno 15 00 K. 26 let spoznati v sveto zmit e z gospodica, katera ma 15000 K. premo-žna, ker namerava prevzeti eno dolgoročno trgo-vino. P. n. u. b. pod »Sreča« postno ležeče gla na sta. Trst. 355

Ženitna ponudba! 30-letni mladenič, ki ima nekaj prihranjenega e n. a. j. 26 let p. roči ga. o. d. n. s. m. l. n. reu. e. n. e. m. e. o. z. o. r. a. j. e. se na staro in na preteklost. Poudarjeno pod »Mladenci«, Trst, Largo Santorja 1 nad 356

MESNICA **TOMAŽ ZADNIK TRST** TELEFON 16-05

trg Sv. Ivana št. 6. — Prodaja meso iz lastne klavnice na debelo in drobno. — Na drobno goveje: sprednji deli po K 1.44 in 1.60. Zadnji deli po K 1.70 in 1.92. Na debelo po dogovoru. — Mesnica je vedno dobro preskrbljena s telefino prve vrste, kakor tudi perotnino. — Za mnogobrojni obisk se toplo priporoča **Tomaž Zadnik**

ALLA CITTA' DI LONDRA Trst, ulica delle Poste št. 5 - IVO KROŠEL - (prej M. Salarini)

PODLISTEK

Rdeči mlin.

Roman. - Spisal Xavier de Montepin.

Te besede so napravile isti učinek na Lascarsa, kakor alkali na opitega človeka. Hipoma je izginila njegova besnost in njegova jeza. Opetekel se je in potem obstal, ne da bi mogel izpregovoriti le besede. Lice mu je izražalo naravnost bebasto zmedenost.

— Vi mati! — je izpregovoril končno. — Ali je res? Ali je mogoče? Jaz naj bi bil oče?

— Da, — je odgovorila mlada gospa in oči so se jej zaiskrile v nekem nadnaravnem ognju. — Da, Roland, mati sem in najin otrok me opominja, da vam ključem: »Noblesse oblige!« Ohranite najinemu sinu svoje ime čisto in neomadeževano, kakor ste ga prejeli od svojih pradedov. O Roland, — prišla ga je za roko — mnogo sem že pretrpela in prenesla; če pa ne zavrnete prošnje svoje žene in svojega sina, nam more vsem je zopet vzcveteti sreča.

Lascars je hitro odtegnil roko. Čelo se mu je zmračilo in naslednje besede je izpregovoril potihoma in v raztrganih stavkih, da Pavlina vkljub svoji pajzlistvi ni mogla razumeti, kaj je govoril.

— Slaba pot? — je mrmral. — Ali je to res? — Toda prepozno je! — Da prepo-

zno je. — Kocka je padla. — Pojdemo do konca. — Ali naj živim v bedi? Ne, ne, obogatiti moram zopet. — Da, obogatiti hočem!

Po tem kratkem samogovoru je zopet pogledal kvišku. Izraz ošabnosti v njegovem licu in čudni pogled njegovih oči sta navdala Pavlino z bojaznijo.

— Česa naj se nadejam ali česa naj se bojim, Roland? — je vprašala. — Najin otrok vas povprašuje na usta svoje matere. Kaj mi obljubljate?

— Imetje! — je bil njegov odgovor. — Pavlina je globoko vzdihnila in zdrknila je kakor brez zavesti nazaj na svoj sedež.

III.

Neplačan račun. Lascars se je nejevoljno obrnil in najbrž bi bil obsul Pavlino z novimi očitanji, če bi se ne bilo v predsobi začulo lahno trkanje na vrata.

— Četrť čez osem, — je rekel, pogledavši na svojo uro. — Ne pričakujem nikogar. Pošta je že zaprta in ni mogoče, da bi prispela pisma, ki jih pričakujem tako težko. Priti morejo šele jutri. Sicer pa odprem.

Vzel je svetiljko, odšel skozi predsobo in odprl vrata.

Pred vrati je stal gostilničar, ki ga je pozdravil z globokim poklonom.

— Gospod baron, — je rekel spoštljivo, — spodaj v moji pisarni vas pričakuje ne-

BILANCA

o z razpisom c. kr. finančnega ministrstva z dne 7. junija 1912 št. 43000 v korist revnih domačih umetnikov dovoljene efektne loterije z 20000 srečkami po K 1— in 200 dobitki v skupni vrednosti K 12000—, koje žrebanje se je vršilo dne 1. julija 1913.

Tek. št.	DOHODKI	Kron	h	Tek. št.	IZDATKI	Kron	h
1	Kosmati skupiček prodanih 15667 srečk po K 1 ...	15667	—	1	Državne pristojbine provizije razpečalc. srečk (po 10 h za 440 kom. srečk ...	40	—
2	darila (predplačila) .	22	—	2	stalne plače nastavljencev lot. pis. ...	44	—
3	skupiček razvidov izrebranih števil v obrestih naloženih gla nic	314	92	3	nagrade tistih	630	—
4	v prid podjetju zapadli dobitki	5910	—	4	reklame (inserati, plakati in in afižir.)	120	—
	skupno	21913	92	5	tiskanje srečk in drugih tiskovin	126	20
	po odbitku izdatkov	1784	94	6	porto in poštne hranilnice stroški	293	02
				7	stroški žrebanja . . .	116	56
				8	najemšč., pisar. str. zavar. prem. potem plačila za pom. dela različni izdatki . . .	36	25
				9		250	46
				10		128	45
	tedaj čisti donos . .	20128	98		skupno	1784	94

„Splošno slovensko žensko društvo v Ljubljani“ (loterijski odsek)

Minka Govekarjeva, tajnica. Franja Dr. Tavčerjeva, predsednica. Minka Jelačinova, knjigovodkinja

Najprimernejša garnitura kron 5'— ki sestoji iz: 1 para črnih ali rujavih čevljev s povezami, 1 par finih-nogavič, 1 krasna ovrat-nice, 1 lepe kravatte igle s ponar. brilantom, 1 svileneja robca in 2 škateji čistila za čevlje za 5 r n — pošlja po povzetju HENRIK WEISZ NAGY & AL. O Bercsec Com (Ogrsko)

ČEVLJARNICA **Leonardo Renna** Trst, ul. del e Acque 4. Velika izbira moških, ženskih, otroških čevljev.

Naročila in popravila po zmernih cenah.

Velezaloga kolonijalnega in specerijskega blaga, deželnih pridelkov

M. TRUDEN - TRST Riva Gramula št. 12. — Telefon št. 231 in 1615.

Glavna zaloga in samoprodaja moke mlina „Luisen“ v Budimpešti.

Brzjavlj: TRUDEN — TRST.

SVOJI K SVOJIM! **SVOJI K SVOJIM!**

Nova trgovina moškega blaga **JOSIP SPEHAR - TRST** ulica Santa Caterina št. 9 - Piazza Nuova

je bogato založena z najlepšim in najnovejšim moškim blagom za zimo po zelo zmernih cenah.

SPECIJALITETA ANGLEŠKEGA BLAGA.

OKUSNA IZBIRA POMLADANSKIH OBLEK OD NAVADNE DO NAJFINEJŠE ZA GOSPODE IN DEČKE. Velika zaloga blaga za moške obleke, katere izdeluje moderna avtor. lastna krojač-nica. Eleganten kroj po nizkih in poštenih cenah. — NB. Se ne izkorišča geslo : Svoji k svojim! — POSTREZBA NA DOM!

Restavracija FINDING Trst, via Cologna 11 Vsako nedeljo in praznik **PLES** Vstop 50 stotink, po 8 30 stat. K plesu svira mestna godba.

-i- Giulio Reddersen -i- TRST, ulica Giosuè Carducci št. 21 TELEFON št. 112 in 113

Kirurško orodje, ortopedični aparat, Modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

NAZNANILO.

Čast mi je naznaniti slav. občinstvu, da sem odprl popolnoma novo pekarno v ulici Caserma št. 11, katera je preskrbljena z vsakovrstnim blagom. Kruh vedno svež. Najfinejše vrste moke. Prepečenci, sla-ščiče, mrzle pijače, kakor tudi vino in likerji. Uljudno se priporoča **Alojzij Gulj**, prej na trgu Caserma.)

HENRIK - PREUER

Trst, ulica S. Lazzaro 20. Tovarna pohištva iz bambusa indijskega traja in protja.

Praktični in koristni darovi za vsako priložnost

ODLIKOVANA **tržaška čevljarna** Trst, ulica Giosuè Carducci 21 Izbira obuvava vsake vrste, najboljših tu in inozemskih tovarov po najzmernejših cenah. Blago vrste vrste. Moderne oblike. Delo solidno in perfektno

Točne ure prodaje **Emilio Müller** najuglednejša in najstarija čevljarna v Trstu, via S. Antonio (vokal ulica S. Nicolò).

VELIKA IZBERA varstilo, slatki, strobniki, kakor tudi stan-skih ur vsake vrste. Vstopnina 100 K.

SKLADIŠČE šivalnih strojev in koles **Luigi Gramaccini** Trst, ulica Barriera vecchia št. 25

Cene dogovorne. Plaćilo na obroke Sprejme se popraviljanje šivalnih strojev vsakega zistema. Prodaja igel, olja in aparatov. Kupuje in prodaja že rabljene šivalne stroje. 601

Restavracija FINDING Trst, via Cologna 11 Vsako nedeljo in praznik **PLES** Vstop 50 stotink, po 8 30 stat. K plesu svira mestna godba.

-i- Giulio Reddersen -i- TRST, ulica Giosuè Carducci št. 21 TELEFON št. 112 in 113

Kirurško orodje, ortopedični aparat, Modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske priprave, aparat in inahilacija.

SEKULARNI restavrator in kirurški aparat, modar, modar roba in nog, bospje, ključ post, elastični post in nogavice, elektroterapijske pripr

za drugim in jih združevali v ogromne latifundije, da spremene plodovite njive v prostrane vrtove in šetališča, kjer morejo proslavljati svoje orgije, se je zbral brezposelni kmetijski stan v Rimu. Vsled svoje številčnosti je ustrahoval vse stranke in ker je imel še vedno volilno pravico, je naravno, da je postal tudi v javnem življenju mnogokrat odločilen. Država ga je morala pridobiti na svojo stran, če je hotela imeti mir pred njimi.

Z latifundijami v starem Rimu se je razvil paralelni stan brezposelnih. Na Ruskem ga imenujejo »črne stotnije«, Nemci mu pravijo Lumpenproletariat. Zahteval je kruha in zabave; panem et circenses! je bila njegova deviza. Stari Rim mu je dajal oboje. Tako je ostalo do poga rimskega cesarstva.

Stan brezposelnih igra tudi v današnjih časih podobno vlogo, tako v socialnem, kakor političnem življenju. Kadar koli je v zadnjih sto letih izbruhnila kakšna revolucija, povsod so bili brezposelniki gonilna sila. Naravno: razmere so jih pripravile do tega, da ničesar ne posedujejo, da torej tudi ne morejo ničesar izgubiti.

Francoski sanskilotje, t. j. brezhladniki, v revoluciji 1789 so se rekrutirali pretežno iz takih brezposelnih; oni so pričeli prvi povesni boj v Parizu leta 1830; da je bilo leta 1848 mogoče, je pripisovati predvsem tedanji svetovni gospodarski krizi in slabi letini; pariška junjska revolucija ni bila nič drugega, nego vstaja brezposelnih; pariška komuna 1871 stoji v najožjem stiku z brezposelniki srednjega in proletarskega stanu; brezposelniki so delali v tekočem stoletju barikade v južni Italiji in »črne stotnije« so strah tudi ruskemu delavcu.

Iz Anglije se je zaneslo po vsem svetu novo socialno vprašanje industrijskega delavstva. To vprašanje je ravno tako moralnega kakor ekonomskega pomena. Očesce na socialnem drevesu je vzraslo iz brstja v mogočno vejo. Noče biti zasenčena po drugih, tja na svobodno solnce sili vsak njen lističev.

Kmetijski vestnik.

Nazaj h kmetijstvu!

V zadnji nedeljski številki »Edinosti« smo pod naslovom »Naša naloga in delo« citirali zlate besede slavnega francoskega agrarca Julia Méline, ki jih danes ponavljamo:

»Javni blagor je podoben drevesu; kmetijstvo je korenina, obrt in trgovina sta pa listje in veje; če prične korenina bolehati, odpade listje, veje se posuše in drevo odmre.«

Ta odlični mož je na osmem mednarodnem kmetijskem shodu na Dunaju imel govor pod zaglavjem: »Nazaj h kmetijstvu«. Govornik je v tem predmetu priznan veščak ter je o njem spisal posebno knjigo.

V nastopnem objavimo napominjani govor, kolikor se tiče omenjenega predmeta. Méline je govoril:

Ni več dvoma, da so naši kmetijski shodi nekaka središča, kamor nehoti zrejo kmetovalci vseh dežel kot na najznamenitejša zastopstva njih koristi. In kakor je sestavljeno to zastopstvo iz cveta onih mož, ki imajo zaupanje in spoštovanje kmetovalcev vsega sveta, prav tako je kmetijstvo za vsega moža najplemenitejše delo človeka, vredno njegove duševne zmoglosti in njegovega truda. Počasi, pa gotovo se vrši tajnostni preobrat, ki vodi moderno, bolehalo in od napora v groznici tresoč se človeško družbo nazaj k zibelki človeštva, k zemlji, ne da bi se morda človeška družba tega že danes zavedala. Dovolite mi, da spregovorim o tem predmetu nekaj besedi.

Povratek h kmetijstvu, o tem sem prebrčan, ni toliko stvar gospodarstva in denarja, kolikor stvar vzgoje in duševne smeri človekove. Tisti vzroki, ki so naredili delavca nezvestega svojemu rodnemu kmetekemu domu in ki so povzročili beg iz dežele v mesta in izseljevanje, bodo morali povzročiti neizogibno nasprotno smer. Kmetovalci so hiteli v mesta, ker je bilo kmetijstvo v žalostnem položaju, brez vsakega napredka, ker je kmet stoletja životalar in gineval na malo plodni domači grudi, in ker je, da je bila nesreča še večja, uničujoče tekmovanje novih in plodovitih dežel, ki so hipoma prišle na plan, tako tlačilo cene kmetijskim pridelkom, da domača rodna zemlja ni več preživljala svojega lastnika.

Pripomniti je, da je ta hipno nastala mržnja do domače grude pri kmetovalcih v zvezi z nastopom veleobrta. Čudeži, ki jih je ta obrt v zadnjem stoletju doprinesla, so bili sposobni velike trume kmetovalcev preseliti ter jih pritegniti na svojo stran. Velike mezde, ki jih je dajala, hitro pridobljena bogastva, ki jih je povsod razsipala, ki so bila omogočena najnižjim slojem, so vplivala na kmeta kakor sen, kakor pravljica iz »Tisoč in ena noč«. Če vrhutega pomislite, da je cvetoča obrt — to je pač največja ironija — bila ščitena po visoki nepremagljivi vtrdnji proti tuji konkurenci, dočim je ubogo kmetijstvo, obsojeno k onemoglosti, podleglo navalu inozemstva, potem morete razumeti, kako nepremagljiv je bil nagon, ki je odganjal sužnje kmetkega doma iz domačih bornih koč, in zakaj so se ti sužnji kakor večje, privlačne po luči, zagnali na bleščeča in sveteča središča cvetoče obrti, kjer se jim je zdelo vse samo veselje in sreča. Bila je to zlata doba obrti, in dokler je trajala, je trajalo tudi omamljenje trum, in vsa svarila in pametni prigovori niso mogli ustaviti mogočnega toka, ki je odvažal prebivalstvo v domačih poljan.

Toda tej zlati dobi sledi kmalu železna doba, kamor ravno prehajamo. Brezdvomno tvori obrt še nadaljnja čuda, ker jo na-

PRIPOROČLJIVE TURKE

Brivnice.

Anton Novak brivec v Trstu, ul. Belvedere št. 57, se toplo priporoča cenjenemu slovenskemu občinstvu za mnogoštevilni obisk. — SVOJI K SVOJIM! 2660

Najboljša in najlepša lasuljarska dela se izvršujejo v frizerskem salonu Andreja ROJIC-a v Trstu, Acquedotto 20. Izpadli lasje se kupujejo in izdelujejo se vsakovrstna dela. Dobra in točna postrežba. Ogledajte si izložbo, da se prepričate. 1851

Nova brivnica Via Belvedere št. 4 se priporoča slavnemu občinstvu. Udan Muljevič Jurij, bivši pomočnik V. Gjurnina. 2006

Buffet.

Priporočam cenjenemu občinstvu Buffet v ulici Ghega št. 8. Točijo se prvovrstna vina in pivo. 1804

Čevljarji.

Odlikovani čevljarica z zlato kolajno v Genov. Lastna delavnica. Sprejemajo naročila po meri in popravila. Cene zmerne. Jošip Macarol, ulica Conti št. 38. 1864

Čevljarica „Alla Sartorella“ TRST ul. Arcata št. 5. Velika izbira obvala za gospe in gospode. Sprejemajo se naročila ter popravila. Cene zmerne. 1447

Filip Pikič TRST, ulica Moine a vento 11, priporoča svojo delavnico in prodajalico čevljev. Izdeluje po meri in prodaja nošene čevlje, vse po najnižjih cenah. »Svoji k svojim!« 2668

V čevljarici ALBERT RAUBER na Proseku avstrijskih in nemških tovarov. Ročno delo. Sprejemajo se popravila. Izdeluje se naročene čevlje po meri. Če ne ugaja se lahko zamenja ali pusti. Cene stalne in zmerne. 2502

Fotografii.

Fotograf Antona Jerčiča naslov: Trst, ulica della Poste 10; Gorica, Gospokova ulica 7. 4444

Najljubši spomini so artistične fotografije na kristalu, porcelanu itd. za priveske, nagrobne kamne in slično. — Zastopnik velikega podjetja za reprodukcijo artističnih fotografij je GIOVANNI PELIZZANI, urar, Trst, ulica Nuova št. 41 (palača Salemi). 1495

Glasovirji.

Fran Saksida ulica Fornace 13. Tovarna in trgovina glasovirjev in pianin. Razpošila na vse kraje. Izvršuje vsakovrstna popraviljanja. Delo z jamčeno. Cene zmerne. Svoji k svojim! 2224

Gosilne.

Konsumno društvo v Lonjerju se priporoča cenjenemu občinstvu za obilen obisk, ker toči samo domače vino prve vrste. 2039

Marija Bulić priporoča cenj. občinstvu svojo gostilno „Al buoni amici“ v Trstu, ulica Belvedere št. 39, točilnico vina in piva v Trstu, v ulici Benvenuto Cellini št. 1, gostilno „Al buon Almissan“ v Rojau, ulica Montorsino št. 3, točilnico vina v Barkovljah (Bovedo), ulica Perarolo št. 342 (hiša Seuka). Toči se prvovrstno dalmatinsko črno, belo in opolo vino iz Omisa in pivo. 2703

Gostilna - Buffet Tomažič Trst, ulica Molli a vento št. 3. — Toči pristna vina in Dreherjevo pivo brez aparata. — Vedno sveža kuhinja. — Pegan Leander, voditelj. 2703

Gostilna „Alla Civetta vecchia“ Trst, ulica Valdirivo št. 27, se priporoča za obilen obisk. Domača kuhinja. Vsakovrstna vina in Dreherjevo pivo prve vrste. — Lastnik Matej Meschik. 1984

Ante Lisica, Trst ulica Lazzaretto vecchio št. 36. Zaloge vina s pridruženim gostilno. — V noč iz Visa iz Prelija prve vrste. Gostilna v ulici Casimiro Donadoni št. 2 in ulici Campo S. Giacomo št. 15, v kateri se prodaja tudi dalmatinski tropinovec, likerji ter vermut in marsala na drobno. V vseh gostilnah se prodaja raznovrstna gorika in mrzla jedila ter prvovrstno pivo. Cene zmerne. — Priporoča se za obilen obisk. 2799

Gostilna F. Strančič ulica Guliani št. 32 priporoča najboljša vina. Vipavsko lastnega pridelka. Istrska in druga vina. Dreherjevo pivo prve vrste. Cenjenim kramarjem in odjemalcem na debelo dostavljamo vino poljubno na kolodvor, ali pa na dom. Za pristnost jamčim. Dne ne cene najnižje. 2844

Priporočam cenjenemu občinstvu svojo gostilno-buffet. — Točim prvovrstno Dreherjevo pivo na pipo, brez aparata in vsakovrstno vino. — Trst, Campo San Giacomo 19, nasproti cerkve Sv. Jakoba. — Lastnik Ludvik Tominec. 1402

Kieparji.

Lozer Ivan, klepar priporoča cenjenemu občinstvu svojo delavnico — prodajo vsakovrstnih klearskih izdelkov. Izvršuje vsako naročilo in popravilo v delavnici ali izven po zmernih cenah. Ulica Sette Fontane št. 34. — Svoji k svojim! 2443

Krojači.

Krojačnica IVAN GORUČAN, Trst, ulica Pasquale Revoltella ali Chiadino in Monte št. 27, I. nad, se priporoča cenj. občinstvu za vsakovrstna dela. Solina po trežba, velika izbira najnovejših angleških vzorcev. Izdeluje po lunjskem kroju. 7213

Jakob Šemerl Škedenj št. 141, priporoča cenj. občinstvu svojo krojačnico ter častiti duhovščini za katere izdeluje službene talarge in mašne plašče kakor tudi vse drugo cerkveno opravo. 2173

Mizarji.

Rudolf Kompura Trst, ulica Giuseppe Caprin št. 3 priporoča cenjenemu občinstvu svojo mizarstvo delavnico. Izvršuje vsa v to stroko spadajoča dela in popraviljanja. Načrti in projekti na razpolago. Po želji prihaja tudi na dom. 2532

M. Majcen mizar v ulici Torquato Tasso (vopag. Belvedere) št. 28 se priporoča slavnemu občinstvu. Izdeluje spalne sobe in drugo. 2039

Anton Barucca mizarstvo delavnica za vsakovrstno delo. Trst ulica S. Francesco d'Assisi 2. dvorišče. 2039

Mlekarne.

Mleko z jamčeno pristno, čajno maslo I. vrste, Črna graška kruh, dnevni dobodi v mlekarni LAAK, ulica delle Poste 9. — Filijalka „Monte Maggiore“ ulica Giulia 5. — Sprejemajo se naročila za „Piombir“ (mrzla smetana), garniran in navaden. 1812

Olje, kis, milo.

FR. BIAGGINI Trst, ulica Istria št. 24. Prodaja olja, kisa mila in drugo. 313

Papir.

Velika zaloga papirja za ovitke, papirna tih vreč, prodaja po zmernih cenah na drobno in debelo tvrdka GASTONE DOLLINAR, Via dei Geisti št. 16, ex Marangoni. Telefon št. 27-81. 1812

Pekarne.

JOSIP AZMANN Zgornja Greta št. 270 priporoča svojo pekarno. 2526

Novo pekarno uljudno priporoča slavnemu občinstvu Andrej Novak. Trst, Sv. M. M. zgornja 33, hiša Kreševič. — Najfinjša moka. — Sprejema pecivo. 2526

Vekoslav Umek Trst, ulica Sette Fontane št. 24. Priporoča cenjenemu občinstvu svojo pekarno in slastičarno. Večkrat na dan svež kruh. Vino in likerji v steklenicah. Vsakovrstne moka. Sprejemajo se peciva. — Postrežba tudi na dom. 2174

Prodajalne jestvin.

Kat. vd. Mulej Trst, Piazza Ponterosso 5. Trgovina jestvin in kolonialnega blaga, specialiteta: pristno čajno maslo, kranjske klobase in ilirske testenine. — Za obilen obisk se priporoča vdan Ivan Bidovec, vodja. 5080

Novo trgovina kolonial in jestvin TRST, Piazza Caserma št. 5. Bogata izbor kave, riža, olja itd. Razpošila se tudi na deželo in na dom. — Za obilen obisk se priporoča lastnik FRANJO MILLONIG. 238

Restavracije.

Restavracija „Alla Stazione“ Trst, Trg železnice 3. — Najugodnejša restavracija za potnike in meščane, ker je v bližini južnega kolodvora kraj javnega vrta in kjer se uživa po leti na obirnem prostoru pod nebov svež zrak. — Toči se izvrstno pivo in vino I. vrste. Izborimo brsk. vino. Furlansko in istrsko za dom po 96 st. t. liter. Domača kuhinja. Cene zmerne. — Lastnik Anton Andrijačič, bivši vratar Hotela Balkan. 1125

Šivilje.

A. RIEGER Trst, Via Barriera v. 33, vrata 13. Damska krojačnica. Izdeluje vsakovrstne obleke po angleškem in francoskem kroju, plesne obleke, obleke za poroke, bluze za gledališče itd. Cene zmerne. 1803

Tapetarske delavnice.

Rudolf Bonnes Trst, ulica S. Zenone, št. 17, priporoča cenjenemu občinstvu svojo TAPECARSKO DELAVNICO. Izvršuje vsakovrstna fina in navadna dela, ki spadajo v to stroko. — Delo solidno. — Cene zmerne. 1803

Tapetarski in preprogarski mojster Dragotin Puc, Trst, Via Molin grande 38 se priporoča cenj. občinstvu. 2991

Trgovine s prekajenim mesom Priporočam cenjenemu občinstvu svoj buffet. Točim prvovrstno Dreherjevo pivo na pipo brez aparata in vsakovrstnega vina. Trst, ulica Sanità št. 24, (nasproti muzeja Revol tela). Lastnik: JOSIP TOMAŽIČ. 2703

Prodajalna svinjine Trst, Via Caserma 13. Izvršuje vsako vrsto prekajenega mesa kakor tudi vsake vrste klobase, sir in salam. Priporoča se za obilen obisk Karl Pušpan. 2748

Voščarne.

Jernej Kopač - Gorica ulica Sv. Antona št. 2. Voščene sveče. 2925

Železnine.

Kupujem železo, stare kovine: Anton Cerneca Trst, ulica Olmo št. 14. 1865

Žganjarne.

Anton Turk edina slovenska žganjarna in zaloga likerjev, v kateri se dobe vsakovrstni likerji, se nahaja v bližini Narodnega doma v Trstu, ulica Carlo Ghega 10, vogal ul. Cecilia. Edina zaloga dalmatinskega tropinoveca. Razpošila tudi na deželo. 1152

Stara grška žganjarna odlikovana z zlato kolajno v Trstu, ulica Cavana 3. Tu se dobi bogat izbor likerjev: grški in francoski konjak, kranjski brinjovec, kranjski slivovec in brsk. tropinovec in rum. Cene nizke. Izber grenčic. — Slaščice in prepečenec. Grška mastica iz Sija. — Se priporoča Andrej Antonopulo. 304

Žganjarna Luigi Pogorelec, Trst, ulica Giulia 507, se priporoča za obilen obisk. Pijače prve vrste. 1882

Razni.

Čistilo za čevlje parkete in kovine. — Gazzoli & Comp Via Caripson 2. Telefon 13-08. Odlikovana tržaška tovarna. 2114

Franc Žganjar avtorizovani podjetnik za postavljanje parketov in podov vsake vrste ulica della Tesa št. 3 a, nadstropje II. Trst. 1871

Morana najboljša in najbolj razširjena sredstva za uničenje stenice. Prodajalec: vsi v mirodlinicah. Zaloga v Trstu: M. Skrinjar. Via Ferriera 37, I. n. 2142

Prodajo ali v najem se daje razne gostilne, kavarne, mlekarne in drugi obrtni obrati, hiše, vile itd. Pojamilia daje Kolarič, kavarina Corso od 9-11. 3-6 telefon št. 825. 41

Apno prve vrste v kosih, prahu in ugašeno se dobiva pri apnenici nekdanj BOSCHETTI nad postajo Nabrežina po jako nizki ceni. Aponenca J. WILD, Nabrežina-Sempolaj. 2039

Naznanjam sl. občinstvu, posebno pa p. n. gospem na Belvederju in Škorkiji, da sem odprl novo prodajalno manufakturnega blaga.

v Trstu, ulica Belvedere šte. 4

Prodajalna je dobro preskrbljena z različnimi dobrimi predmeti, pleteninami, nogavicami, perilom itd. po zmernih cenah.

Cene zmerne. — Postrežba solidna.

E. BROSCHE
Ulica Belvedere šte. 4.

Alla Città di Lione

Trst, Piazza della Borsa šte. 3.

Največja zaloga svil

za pomladno in poletno sezijo so dospale krasne svile za obleke bluze i. t. d. v velikanski izbiri, po nabavnih cenah.

Uzorci na deželo zastoj in poštine prosto.

Gradbena, kulturnoteknična ter zemljemerska pisarna

Ing. J. Skoberne & Ing. D. Gustinčič

Trst :: ulica Nova šte. 32 :: Trst

Pomladanska sezona postavlja frizuro v popolno veljavo.

Vsled tega je velike važnosti za vsako damo, da si ogleda novosti tvrdke

T. SEIBERT

COIFFEUR DE DAMES

Trst, Corso 37, polunadst., Telefon 1792

BREZPLAČNE POSKUŠNJE.

Siike in natančna pojasnila se dobijo v mojem novem ceniku, katerega pošljem na zahtevo vedno

brezplačno tudi na deželo.

IZREDNA PRILIKA! IZREDNA PRILIKA!

Zaloga moke, otrobov in ovsa prve vrste

RUGGERO GAMBEL

Trst, ulica dei Rachi šte. 8.

vogal ulice Requedotto.

Telefon šte. 24-03.

PATENTNI URAD

Dr. ing. vit. Gino Dompierija

TRST - ULICA MERCATO VECCHIO I - Tel. 440.

Velikanska zaloga pohištva in tapetarij

Paolo Gastwirth, Trst

ulica S'adlon št. 6 (hiša gledališča Fenice).

Najbolj ugoden vlr za nakupovanje bodisi glede cen

kakor tudi kakovosti. Kolosalni izbor. - Telef. 22-85

Veliko skladišče moških in deških oblek

„Alla Fiducia“

Trst, ulica Scor-

zeria št. 4

vogal ulice Arcata

Bogata izbor moških oblek v modernih barvah od 18, 20, 22, 24 K naprej. Moške in deške obleke modernega kroja in nove risbe od K 26 do 40. Obleke za dečke od 16 K naprej. Kostimi modernega blaga od K 6 naprej. - Velika množina moških hlašč od K 5— naprej.

NB. Prodajalna ni luksuriозна in radi tega prodaja po zelo zmernih cenah.

M. Aite nasledniki

Trst, ulica Nuova 38—38.

Priporočata cenjenim odjemalcem svoji velikanski zalogi vsakovrstnega manufakturnega blaga za zimsko sezono po najnižjih cenah, da se ni bati največje konkurence. — Se priporočata kot Slovenca

O. Milič F. Sušmelj.

prej tirata veda in dobičkarja, a tisti, ki ustvarjajo te čudeže, daleko nimajo več prejšnjega velikega dobička. Splošno tekmovalstvo je vse značilo in vedno bolj skuša obrtni dobiček omejiti. Stevilo tistih, ki na obrtnem polju obnemogajo, je vedno večje. Videti je nove sloje revežev, ki jih tvorijo oni nesrečneži, ki so hoteli preveč, a so pri tem globoko padli.

Zivljenje v velikih mestih je postala zadeva, ki jo bo od dne do dne težavnejše rešiti. V resnici je to življenje le nepretrgano pomanjkanje. Da se pozabi le hip, kako težavno je delo v tvornici, se mora delavec udati potratnemu razveseljevanju. Od rodu do rodu pojemajo sile, zdravje propada in slednjič je bolezen trajen gost; proč je razveseljevanje in uživanje! V bolnišnici čaka zadnja prevara ubogega, ki je bil izgnan iz svoje rodne domačije.

Poleg te žalostne slike moremo danes postaviti drugo. Že v hipu, ko obrt prestopa iz zlate dobe v železno, se vidi, kakor da se vrača za kmetijstvo zlata doba. Vsled napredka vede padajo stroški kmetijskega pridelovanja in pridelki naraščajo. Iz tega sledi, da kmetijstvo dandanes more nekatere pridelke ceneje prodati nego prej in navzlic temu dosega večji dobiček. Iz tega je razvidno, da more dandanes umen in delaven kmetovalec, ki razume svoj poklic, računati na to, da se ne bo samo preživljal, ampak da more doseči tudi blagostanje.

Zivljenje na deželi se z gmoletno stališča vedno bolj zboljšuje in oni prepad, ki je bil nekad med življenjem na kmetih in v mestih, se vedno bolj manjša. Dovolj sem dokazal, kako se tehnika vedno bolj nagiblje na stran kmetijstva in na škodo obrti. Kar bo pa slednjič najbolj merodajno, je tudi povratek veleposelstnikov nazaj na svoja posestva in pa med meščanstvom razširjajoče se spoznanje, kako nepravilo je bilo zapustiti krasne poljane in iskati dvomljivo srečo v mestu.

Ali so umetna gnojila neobhodno potrebna?

Umetna gnojila nikakor niso neobhodno potrebna. V kmetiji, ki ima rodovitno zemljo z vsemi potrebnimi redilnimi snovmi in ki prideluje krmo, ki živalim nudi tudi vse redilne snovi, dokupovanje umetnih gnojil ni potrebno. Navzlic brezštevilnim spisom v strokovnih in nestrokovnih listih in knjigah in tozadevnih kmetijskih predavanjih imajo nekateri kmetje še jako napadne pojme o umetnih gnojilih. Umetna gnojila niso čudotvorna stupa ali prašek; ona so le tisti del gnojila, ki ga našemu hlevskemu gnoju primanjkuje, če naj dosežemo največje mogoče žetve in naj pridelamo krmo, ki vsestransko zadošča. Našim tloris v slovenskih pokrajinah že od narave nedostaja fosforove kisline in največkrat tudi kalija, vrhutega smo pa z odprajo raznih kmetijskih pridelkov v obliki žita, vina, sadja, krme itd. odvzeli našim kmetijam veliko redilnih snovi, ki jih z dokupom gnojila, krme itd. nismo nadomestili. V obče lahko rečemo, da v naših kmetijah nedostaja fosforove kisline in kalija, in če naj naše stare grehe popravimo, moramo ta nedostatek pokriti z dokupovanjem tozadevnih umetnih gnojil. Pa tudi sploh ne dosežemo mi na naših njivah, travnikih in vinogradih tiste množine pridelkov, ki bi se dala doseči ob umnem kmetovanju, kar vse prihaja od nezadostnega gnojenja, ali z drugimi besedami: od primanjlovanja vseh potrebnih redilnih snovi. Pri takih razmerah pri nas umen kmetovalec skoraj nikjer ne more s pridom gospodariti brez umetnih gnojil; zato so ta za nas sedaj potrebna, dokler ne spravimo vseh redilnih snovi nazaj v zemljo in ne skrbimo potem z umnim gospodarjenjem, da vsak izdatek redilnih snovi iz kmetije kakorkoli nadomestimo. Navzlic vsem pa ostane hlevski gnoj vedno poglavitni in zlasti gnojilnico moramo porabiti do zadnje kape v domači kmetiji. Izkratka: ravnanje z gnojem in z gnojilno mora postati pri nas umno, in če naj dosežemo obilne žetve, moramo spraviti v kmetije dovolj fosforove kisline in kalija; to pa dosežemo z dokupovanjem tozadevnih umetnih gnojil, in vsled tega se sme pogojno trditi, da mora umen gospodar pri naših razmerah kupovati umetna gnojila.

Trgovina in gospodarstvo.

BORZNO POROČILO.

dne 18. aprila 1914.

Elektrna borza.

Dunaj. 125 pop. Avstrijska renta papir 82,75, avstrijska srebrna renta 82,75, avstrijska krona renta 82,70, ogrska krona renta 81,95, kreditke 81,50, Anglo-banka 336, Union 592, Landerbank 507,25, Bankverein 519, dr. žel. 709,25, Lombardi 101,75, alpinke 824,50, turške srečke 224,75, Napoleoni 1913, marke papir 117,47, London kratko 24,04, Pariz 95,53, Mirno.

Dunaj. 240 pop. Avstr. renta papir 82,55, kreditke 81,50, Lloyd 616, dr. žel. 709,25, Lo-bardi 102, alpinke 83,50, turške srečke 224,75, cheques Pariz 95,51, Stalno.

Trst. (urad.) Francija 95,40-95,70, Nemčija 117,30-117,70, It. 94,95-95, London 24,01-24,04, 20 frankov 19,10-19,15, 20 mark 23,35-23,54, soverajni 23,97-24,04, nemški papir 117,35-117,75, italijanski papir 95,40-95,40, avstr. zlata renta 102,40, avstrijska krona-konta renta 82,60-83, ogrska zlata renta 98,65-98,45, ogrska krona-konta renta 81,70-82, turške srečke 224-226, diskont za mesec do 3 mesecev 3 1/4, 4 1/4, nad 3 mesece 4 1/4, 4 1/2, 5, Mirno.

Blagovna borza.

Budimpešta. 18. apr. Pšenica za april 12,66 maj 12,54, oktober 11,37; rž za april 10,44, oktober 8,82; oves za april 7,99, oktober 7,92; koruza za maj 6,80, julij 6,49. Ponudbe pšenice srednje, povpraševanje ravno tako. Tendencia stalna. Prodaje 10.000 q, vzdržano.

PEKI! Kupujte kvas M. GODINA

izdelan iz pristnega žitnega špirta. - Telefon št. 99
Trst - Piazza Giambattista Vico šte. 7 - Trst

Pristno brnsko sukno

pomladna in poletna sezona 1914.

Odresek 3-10 m dolg 1 odsek 7 kron
za kompl. meške obl. 1 odsek 10 kron
1 odsek 15 kron
(suknja, talovnik, hlače) 1 odsek 17 kron
+++ samo +++ 1 odsek 20 kron

Odresek za črno salonsko obleko 20 K hako: tod blago za povrnika, turistične lozne, svil. kangarne, blago za damsko obleko itd. pošilja po tovarniških cenah kot realna in solidna, najbolj znana tovarniška salonska sukna

Siegel - Imhof - Brno (Moravsko)

Vzorci gratis in franko.

Ugodnosti privatnih odjemalcev, če naročijo sukna naravnost pri tvrdki Siegel - Imhof na tovarniškem mestu so znatno. Stalne, niske cene. Velik izbor. Usturna, parijiva postrežba tudi malih naročil v popolnoma svežem blagu.

Prva sloven. mroditelica v Trstu

Alojz Saletelj

ulica Carradori št. 18, v bližini gostilne MDO

Zaloga barv, čopičev, mrežic za plin, predmetov iz gumijs, sveč, mila, parfum., min. vod itd

Proti nervoznosti, telesni šibkosti (v konvalescenci, pri kroničnem pomanjkanju sili) je najboljšo redilo

Lecikraton

Isto se je izkazalo uspešno (glasom kliničnih spričeval), ker vsebuje tudi lecithin in druge redilne snovi) tudi v slučajih Rachtis (angliška bolezen). — V slučajih nevraženje, nevraženje glavo la, nespečnosti, epilepsije, deluje izbirno.

BROM - LECIKRATON.

V slučajih malokrvnosti

ŽELEZNATI LECIKRATON

pri pljučnih boleznih pa

GUAJACOL - LECIKRATON

za Asthma in kožne bolezni

JOD LECIKRATON.

V prahu po 100 g in 250 g K 3 — K 940

v tabletah po 25 in 50 kom. K 150 — K 360

Glavna zaloga LEKARNA PIZZUL CIGNOLA Trst

Corso 14 (Palača Treves). — Telefon 2724.

ALBERT FABER

Trst - ulica della Tosa 22

Telefon 615.

Bukova in hrastova drva (razklana).

Oglje, briketi, "Boules" v velikih jajčih

oblikah za odprto ognjišče, štedilnik

in sobne peči vsakega zistema.

Nafta Koka, najnovše in najboljše gorivo

mesto ogija.

Anthrazit (angleški) v obliki orehov.

Škotski premog za peči.

Orva, mehka, za netenje.

Zanetnik za drva in ogije.

Frambois

izboren sirup, nastavljen po K 1-60 liter. Pristna namizna vina za družino; viški opolo, bel in črn, isirsko, furlansko in teran. Izborna in zjamčeno penecé vino. Sladki refosk, Asti in šampanjec. Bogata zaloga butelj in dezernih vin, likerjev, grenčice in žganja ponuja in sprejema naročila tvrdka

E. Jurcev, Trst, ul. Acquedotto 9. Telefon 236 R. 8.

Ceriki na zahtevo zastoj.

V dobroznani mesnic

Valerio Demarchi

Trst - Piazza barriera vecchi 3. 9

Telefon št. 26-56.

se prodaja vedno prvovrstno

goveje, telečje in kustrunovo,

lančje in kokošje meso.

Obt.: Kubanje govejih mes, zaloga suhih

osoljenih črev in slanih izdelkov.

Postrežba tud na domi - Cene zmerno

Pomladno zdravljenje!

Sirup Salicpariglia, 1 steklenica . . . K 1-
Popolno ozdravljenje 5-
Sirup Jodurat, steklenica 2-
popolno ozdravljenje 1-60
Kričistilni čaj, 1 zavoje 6-
6 zavojev 6.20

Lekarna „Al Galeno“

Trst - ulica S. Cilno - Trst

Brivce in frizer za dame
And. Rojic, Trst
Via Acquedotto 28.
Priprava se gospodam za
dobro in higijensko po-
strežbo.
Damen se priprava na
moderno friziranje, gla-
vanje, barvanje i. t. d.
Vaskovrstna laka dela se
kvaliteto dobro in točno

Predajalnica ur in dragocenosti

G. Bucher

(ex drag. Dragotina Volkova)

Trst (v bližini gostilne Corso št. 36.

Imajo tukaj zlatnike, srebrnike, dragoceno

in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

stvari in tudi druge stvari. Kupujejo in prodajo

Trgovina jestvin in kolonijalnega blaga

Ivan Žnidarčič

Trst, ulica Belvedere št. 19.

Priprava se omenjenemu običajstvu

za običaj oblik. Postrežba tud na

dom in se razpošilja blago po pošti.

Lastnica Vek. Žnidarčič.

Kermangild Trocca

Trst, ul. Barriera vecchia 8

veliko z logo mrtvaških predmetov.

Venci od poročila in blazov vezanih z medono

stev, od umetnih svetil in trakov in napel,

stih na poročila in platni za grobnice opomniki.

Najboljše konkurenčne cene.

Za pomlad in poletje!
Krasne obleke, površniki i. dr.
za gospode, dečke in otroke.
Samo dobro blago!

BOHINEC & Co.

Trst, ulica Ponterosso 8, vogal ul. Nuova 13.

Fine, elegantne obleke, katere izdelujejo najboljši krojači

Sepe, res dobre obleke za moške
od kron 26 — naprej.

Najnižje stalne cene

Caffé Nuovo

(NOVA KAVARNA)

Trst, Piazza Barriera Settefontana

Prva udobnost Bogata izbira častikov. P. v. krasne pijače. Hadila vseh vrst. Biljar. i. Seifert. Telefon 19 81. Poleg kavarni se na aja tudi izvrsten

BUFFET,

kjer se prodajajo mrzla jedila, vino in Dreherjevo pivo. Sprejemajo se naročila na dom. Priporoča se udani

FRANJO ABRAM, lastnik.

JADRANSKA BANKA

TRST, VIA CASSA DI RISPARMIO 5 (LASTNO POSLOPJE).

KUPUJE IN PRODAJA:
vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prireditelje, delnice, srečke itd.
VALUTE IN DEVIZE.
PREDUJMI na vrednostne papirje in blago ležeče v javnih skladiščih.
SAFE - DEPOSITS. **PROMESE.**
Brzjavi: JADRANSKA.

VLOGE NA KNJIŽICE
-- 4% --
od dneva vloge do dneva vzdiga.
Rentni davek plačuje banka iz svojega.

OBRESTOVANJE VLOG
na tekočem in žiro-računu po dogovoru.

FILIJALKE:
DUBROVNIK
KOTOR
LJUBLJANA
METKOVIČ
OPATIJA
SPLIT
ŠIBENIK
ZADAR

AKREDITIVI, ČEKI IN NA KAZNICE NA VSA TU- IN INOZEMSKA TRŽIŠČA.
Živahna zveza s AMERIKO.
REMBOURSNI KREDITI.
PRODAJA SREČK
RAZREDNE LOTERIJE.

ESKOMPTUJE: srečke, devize in papirje. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev pr. ti kurzni izgubi, revizija zbiranja srečk itd. brezplačno
STAVBNI KREDITI. REMBOURS-KREDITI
Krediti proti dokumentom ukrcanja.
BORZNA NAROČILA. **INKASO.**
Telefoni: 1463, 1793 in 2676.

ESKOMPT MENIO.

URADNE URE: 9-12¹/₂, 2¹/₂-5.

GOSTILNA MAX

Trst, via Petronio št. 2, (pri novem trgu).
Toči se istrsko vino po 72 v., na dom po 64 v., od 5 litrov naprej po dogovoru; opolo po 96 vinar., domače črno po K 1.04 in belo vino, dober kraški teran po K 1.20; vipavsko vino in Dreherjevo pivo. Toči jo se tudi vsakovrstni likerji in žganje ter kava. Kuhinja vedno pripravljena z gorkimi in mrzlimi jedili. — Postrežba solidna.

IZREDNA PRILIKA!!

Izgotovljene obleke za odrasle in za dečke, jesenske in zimske suknje (paletots), ranglan; velika izbira manufakturnega blaga, tudi na obroke.
Konkurenčne cene. -- Trst, ulica Barriera vecchia št. 29, prvo nadstropje. Od 2 pop. do 7 zvečer

Slovensko konsumno društvo
Trst, ulica Lazzarotto vecchio 31
se priporoča toplo vsem svojim udom in Slovanom sploh. Toči se izvrstno vipavsko, dalmatinsko in istrsko vino ter puntigamsko pivo. Domača kuhinja z gorkimi in mrzlimi jedili. — Postrežba točna.

Elizabetina družba za parne mlize (Elisabeth Dampf-Mühl-Gesellschaft)

Največje mlinsko podjetje v avstro-ogrski monarhiji. Produktivna zmoglost: 22 mil. kg na leto, 55 vagonov na dan

GLAVNO ZARPOSTVO:

Ferdinand Fürst, Trst

ulica Miramar št. 21.

Žito in otrobi na debelo.

JURAJ KARAMAN

Trst, ulica Fonderia št. 6

priporoča svoje

skladišče dalmatinskega vina

iz Omiša in sledeče svoje gostilne:

v ul. Seorzeria 4, v ul. Tin ore

8, v ul. Valdirio 14, in Passo

8 Andrea 40

Anton Žerjal - Trst

priporoča svoje

trgovino jestvin

ulica Commerciale 18, s podružnico ulica Iatria 66

(Carbola zgoraj). — Prodaja se tito, oves, koruza in

raznovrstne stroh ter moka tudi na debelo.

Josip Gergic, Trst

Rooel — Molino a vento št. 40

Prodajalna čevljev

seh vrst za moške, ženske in otroke in

zaloga usnja.

Sprejema naročila po meri in popravila.

Tone zmene. Priporoča se za del. ovisk

MATERE

ki nimajo za lasti m. ake

da bi lahko redile lastne

otroke, naj rabijo

najboljšo moko, da pomozijo in ojačajo lastno mleko

ELLOL

Zaloga v lekarni „G. LENO“

Trst — ta S. Cilino.

Cena posameznih škatlji K 2-50.

Nikdar - do letos!

Ved nakupa velikanske partije (2000) možkih in otroških oblek, zamorem prodati obleke po nabavnih cenah.

Moderne moške obleke od K 14 naprej

otročke " " " " 8

oblečice za

otroke od 3-10 let " " 3

Velikanski izbor blaga za obleke

po meri.

(Zadnji uzorci od K 32 naprej.)

Velik izbor delavskih oblek, hlač,

spodnjih krajev in drugega perila.

Vse po najzmernejših cenah

ALLACITTA' DI TRIESTE

TRST - Ulica Giosuè Carducci št 40

Velika zaloga obuval

za moške, ženske in otroke

čevljarnica Mikolic

TRST

ul. G. Caprin 16, vog. ul. della Guardia 22

Prezema naročila po meri in popravlja.

LASTNA DELAVNICA.

Mehanična kleparska delavnica

za kovanske izdelke

Giusto Pilotti in Gius.

ustanovljena leta 1842. TEL. 15-25.

Riva Pescatori št. 14

Specialiteta: ladjske svetilke. Po-

soda in skatije in bele in kamno-

baryne pločvine.

Žlebovi, cavi in zidne obloge

iz vsake snovi v kosih po 2m (brez zvezave).

Pekarna in slaščičarna

Onorato Furlani

Trst, ulica della Guardia 24

Podružnica Vojaški trg (Piazza della

Caserna) št. 4.

Kruh večkrat na dan svež, različne moke,

vse vrste biskotov ter prodaja raznih vin

: : in likerjev v steklenicah : :

Žganjarna

F. Pečenko

se je zopet odprla

v ul. Scala Belvedere št. 1

(prihod iz ulice Miramar).

Priporoča se svojim starim obiskovalcem

in obenem ranjenemu občinstvu

Francesco Badnar

TRST — ustanovljena leta 1878 — TRST

je preločila svojo

trgovino šivanih strojev

in pridelkov z mehanično dela-

le vred iz ulice Ponterosso št. 4

v ulico Campanile št. 19

Ivan Krže

Trst - Piazza S. Giovanni št. 1

Zaloga kuhinjskih in kletarskih potol

lila od lesa in plošč, lina-

reš, kuhinjskih in kletarskih potol

lila od lesa in plošč, lina-

reš, kuhinjskih in kletarskih potol

lila od lesa in plošč, lina-

reš, kuhinjskih in kletarskih potol

lila od lesa in plošč, lina-

Tehnična poslovica

FRANC & KRANC, Trst,

(prej Schnabl & Co. Succ.)

dobavata:

Tanyma najzvrstnejše motorje na bencin, plin, spojni plin in motorje na nafta

sistem „Diesel“ stojajo in ležeče stroje.

Ležajoče na bencin in nafto. Prevažajo delo industrijskih tovarov kakor:

milni za moko, stroji za proizvodnjo olja, tovarne lode, stroji za kamnolome, stroji

in tovarne na cement, stroji in naprave za mizarstvo obrt, centralne kurjatev, stroji

in drobljenje različnega blaga, kemične tovarne itd.

Naprave za električne razsvetljave in pranje moči. Električne vodilne in

osobe (Lift) sistem Podretni, kakor tudi vodilne za blago. Stroji za kovaštvo in druge

obrti. Moderne tramvajske. Sestavljajo in cavi vsake vrste.

Skladišče vsakovrstnih tehničnih potrebščin. Vsakovrstne cavi, črpe in

stroji za poljedelstvo in pranje za vino. Olja, masla, pipe itd.

„Anduro“ najboljši in najcenejši pokrov hiš

— — — Preračuni in obiski strojniki na voljo. — — —

Kako si se predrznil vzeti ne-
kaj drugega nego preizkušeno
dobri OTTOMAN papir ali stroč-
nico za svačice.

OTTOMAN

Tržaška posojilnica in hranilnica

Posojila daje

na vknjižbo,

na menice,

na zastave in

na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.

Eskomptuje trgovske menice.

Hranilne vloge

sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obrestuje po

4 1/4 %

Vedje stalne vloge in vloge na tekoči račun po dogovoru.

Rentni davek plačuje sam. Vloga se lahko po eno kromo.

Oddaja domače nabiralnice (hranilne puščice)

registrovana zadruga z omejenim poročstvom.

Trst, piazza Caserna št. 2, I. (v las.)

palati — vhod po glavnih stopnjah

Telefon št. 952

Ima varnostne celice (safe deposits) za shrambo vrednostni

listin, dokumentov in raznih drugih vrednost., posebnemu

varno proti vlomom in požaru, urejeno po najnovejšem načinu

ter jo oddaja strankam v najem po nizkih cenah.

Stanje vlog nad 10 milijonov

URADNE URE: od 9 do 12 desodine in od 3 do 5 popold.

Izločile se vask delavnik ob uradni urah

Velika zaloga v Trstu

Rajcenejšje ograje iz

žične mreže, pohištvo

železno in iz medi

dobavlja, kakor je dokazano,

tvrdka

VALENTIN BEUGMAN

GRADEC

Podružnica Trst

ul. Nuova št. 27.

Tel. 19-79. Cenik št. 1 zahtev.

CENTRALA v PRAGI

Ustanovljena 1. 1868.

20 podružn. c.

17 ekspozit.

Delniška glavnica:

K 80,000.000

Rezervni in varnostni

zaklad:

K 25,000.000

Živnostenska banka, podružnica v Trstu

Telefon: 2157-1078.

GRADEŽ

otvorjena v poletju

ekspoziture

OPATIJA

IZVRŠUJE VSE BANČNE IN MENJALNIČNE POSLE.

BORZNA NAROČILA.

4% VLOGE

na knjžice

Rentni davek plačuje

banka iz svojega

Poležnice brezplačno

na razpolago.